

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.503.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Slomšek in kmečki narod.

(Ob 70 letnici smrti svetniškega vladike.)

V soboto dne 24. septembra bo zatonilo 70 let, kar je zatisnil v Gospodu oči naš svetniški škof Anton Martin Slomšek.

Kot sin preprostih kmečkih staršev je ohranil tudi na tako visokem mestu dušo podeželana, ki je globoko veren, ljubi rodno grudo, hrepeni po izobrazbi in napredku, je vesel in to prav posebno med mladino.

Kaj je bila Slomšku od matere v srce zasajena vera, o tem nam pričajo njegovi tozadevni izreki, ki so postali že davno narodni pregovori in pa najveselejše dejstvo, da bomo doživeli oltarno čast največjega vladike Slovencev!

Malokedo je znal naš priprosti narod tako navdušiti za ljubezen do rodne grude kakor Slomšek.

Nikdo ne visi bolj na domači zemlji ko podeželan, to smo opazovali med svetovno vojno, ko niti šrapneli, granate in šrapneli niso mogle oplahiti kmeta, da bi bil sam in prastovoljno zapustil svoj dom.

Da bi se naš kmet zavedal v polni meri, kako lepa je naša slovenska zemlja, kako jo moramo ljubiti, poznati in je ne smemo nikdar pozabiti, o vsem tem je znal najlepše povedati in napisati v vezani in nevezani besedi sin kmečke hiše — svetniški Slomšek.

Lepa lastnost našega navadnega človeka je, da hrepeni po izobrazbi. Slovenci smo nadarjeni in je samo treba razpihati naravne talente.

Danes velja v svetu le oni narod, ki je naobražen, ali s tujko povedano — kulturnen. Kar se tiče povzdige kmečkega slovenskega naroda na stopnjo kulturnosti, je oral Slomšek ledino.

Sam šolan in preizkušen na vseh poljih, je skušal z vsemi močmi prenesti svoje obilno znanje med ljubo mu kmečka ljudstvo z živo besedo in s knjigo v maternem jeziku. Slomškove knjige so še danes najlepša dedščina, katero nam je zapustil oče ljudskega slovstva — škof svetnik.

Po nepopisno obilnem in težavnem delu, katerega si je Slomšek naložil in tudi dovršil v dobrobit in v kulturno povzdigo Slovencev, je bila posebno lepa

poteza njegovega življenja — veselost. In Slomškova prava radost nam tako lepo in vsem znano zveni iz njegovih pesmic. Kedo je opisal kedaj lepše in bolj v srce segajoče veselje nego Slomšek v oni obče znani in še danes vedno novi »Veselja dom«.

Ker je bil Slomšek sam vesel, kakor to pričajo njegove pesmi, katere nam je ostavil v proslavo Boga, zakramentov, Cerkev, narave in vsega našega življenja, je bil tudi velik ljubitelj onih, ki posedajo veselja dom — mladine. Naši mladeži je ucepil, da se je oklenila šole, v kateri jo je naučil čitati in pisati v domačem jeziku, jo navdušil za izredno lepoto slovenskega jezika, za ljubezen do domovine, ponos, veselje in zanimanje za delo ter napredek.

Od Slomškega vzgojena in navdušena mladina je napravila iz nas Slovencev kulturni rod, ki dasi mlad in majhen, ne zaostaja za skoro nobenim evropskim narodom. Ne smemo prezreti, da ni bil naš veliki Slomšek samo Slovenec, ampak tudi Slovan, ki je učil Slovence zavesti slovanstva, ko nas poziva, da bodimo vrli sinovi Slave, katerim gre bodočnost!

Kako je bil Slomšek prepojen res prave in božje ljubezni do vseh slovanskih bratov, nam dokazuje od njega ustanovljena bratovščina sv. Cirila in Metoda, koje naloga je: ločene slovanske brate združiti s katoliško Cerkvijo. In Slomškova slovenska bratovščina se je razvila v apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki je postalo mednarodni pokret za zedinjenje vseh od prave Cerkev ločenih kristjanov.

Ob 70letnici smrti našega svetniškega vladike se zavedajmo kmečki Slovenci, da nam je on potrdil vero kot prvi škof z živo in pisano slovensko besedo, da nam je podžgal samozavestno ljubezen do rodne grude, nas povzdignil v kulturnen narod, ki je vesel in od vseh sesedov občudovan radi milih pesmi in ki se zaveda, da mu pripada v družbi z vsemi sinovi Slave — bodočnost!

Čehoslovaški parlament se bo sestel še dni prvič po poletnih počitnicah in razpravljal o znižanju uradniških premikov in o zmanjšanju obrestne mere za vloge in posojila den. zavodov.

Nemčija se ne bo več udeleževala razorožitvene konference. Nemška vlada je obvestila angleškega zunanjega ministra kot predsednika razorožitvene konference, da se ne bo več udeleževala razorožitvenih razprav v Ženevi, ki bodo zopet pričele dne 21. sept. Ker Nemcem ni bila priznana pravica enakopravnosti glede armade in orožja, in so bili od velesil doklonjeni vsi učinkoviti razorožitveni predlogi, ne vidi Nemčija nobenega jamstva, da bo prišlo do temeljite razorožitve velesil, kakor to nalaga Nemcem verzajska mirovna pogodba. Nemčija ne bo več prisostvovala posvetovanjem, ki se tičejo le drugih držav. Kot odgovor na izstop iz razorožitvene konference je naročila nemška vlada ladjedelnici v Wilhelmshafenu, naj začne nemudoma zgradbo oklopnice, ki bo dograjena v štirih letih.

Državna vzgoja mladine v Nemčiji. Dne 14. septembra je podpisal predsednik Hindenburg naredbo o organizaciji državne vzgoje mladine. S to naredbo se ima namreč sklicati takozvani »kuratorij za mladinsko vzgojo« — (Jugendzuchtigung). Predsednik kuratorija je državni notranji minister v. Gayl, poslovodni predsednik pa bivši general Stülpnagel. Vlada je izdala pojasnilo, v katerem izjavlja, da se s to novo organizacijo ne namerava omejevati svoboda že obstoječih mladinskih zvez. Ta kuratorij bo skrbel, da se bodo splošno gojile telesne vaje, posebno pa šport. Naredba pozivlja vse tozadevne zveze, razen komunističnih, torej: Reichsbanner, Stahlhelm, narodno-socialistične SA oddelke, nadalje Jungdeutscherorden in številne organizacije centra, naj svoje člane pošiljajo v državno vzgojo, ki se bo vršila v 20 športnih taborih. Vzgoja bo trajala tri tedne. V posameznih taborih mladina ne bo smela biti ločena po strankah. Uniforme in znaki strank so med vzgojo prepovedani. Za vse bodo na razpolago enotni kroji. Iz raznih zvez hoče vlada pridobiti one moči, ki bi potem lahko tako državno vzgojo nadaljevale. Na ta način hoče vlada tekom prihodnjih mesecev pridobiti več tisoč mladih ljudi, da jih odvrne od strankarsko-političnega delovanja. Za pokritje stroškov je na razpolago en in pol milijona mark.

Novo volitve v nemški državni zbor bodo dne 6. novembra.

Evropska ponudba Ameriki glede ureditve vojnih dolgov. Evropski finančni strokovnjaki sestavljajo na Ameriko ponudbo za ureditev vojnih dolgov. Ponujajo za 11 milijard vojnih dolgov samo 1 milijardo dolarjev. Ta znesek bi se naj nabral potom mednarodnega 4½% posojila. Predstojnik angleške narodne banke je podučil o tem načrtu vlado v Washingtonu.

Glede predsedniških volitev v Ameriki računajo demokrati s kandidatom Rooseveltom, da bodo zmagali z desetmilijonsko večino.

Zopet prekucije v južnoameriški državi Čile. Začasni predsednik Carlos Davila je odstopil. Odstavko je podal na pritisk letalcev, mornarjev in posadke v Valparaizo, ki se je uprla in zagrožila, da bo bombardirala predsedniško palačo. Vladne posle so prevzeli: general Otere, polkovnik Merina in admiral Joane. Ta vojaška družba ali po čilsko »junta«, je postavila za predsednika republike poveljnika vojske, generala Lanca.

Vprašanje Indije pred zaključkom. Ghandi, vodja indijskih nacjonalistov, ki je bil pred dvema letoma začel svoj sloviti pohod do morja, da v protest zoper monopolizacijo soli pridobiva — svobodno sol ob morski obali in s tem povzroči splošen pokret Indije za neodvisnost od Anglije, je že več mesecev zaprt. Ker se namreč indijski nacjonalisti niso hoteli sporazumeti z Anglijo glede ustave za Indijo, je novi angleški podkralj lord Wellington začel v Indiji vlado močne roke, razpustil je zastopstvo indijskih nacjonalistov, takozvani kongres, zaprl Ghandija in vse glavne voditelje nacjonalizma in popolnoma potlačil vsako ljudsko gibanje. Tekom svojega skoro dveletnega vladanja je ločil od Indije severozapadne province in jim dal lastno upravo, nato pa je pristopil k ustavi za Indijo samo. Angleška vlada sedaj poziva nacjonaliste, da opuste odpor in sodelujejo z vlado, da se sklene ustava zvezne Indije. Vprašanje je sedaj, ali bodo sledili nacjonalisti klicu in pozivu angleške vlade, ali pa bodo organizirali obči upor za popolno osvoboditev od angleškega gospodstva. — Treba pripomniti, da je začel zaprti Ghandi z gladovno stako kot protest zoper to, da ga tako dolgo ne izpuste iz ječe. Angleška vlada bo primorana, pustiti voditelja Indijcev na svobodo.

Japonska po tihem zasedla Mandžurijo. Dne 15. t. m. je bila sklenjena v glavnem mestu nove mandžurske države med njo in Japonsko pogodba. Obe državi sta seavezali, da se bosta med seboj podpirali, ako bi kedo segel po njuni posesti in Japonska bo vzdrževala po vseh važnejših krajih Mandžurije vojaške postojanke. Pogodba je prikrita zasedba Mandžurije po Japonski in je za Japonce ena največjih pridobitev glede obsega na novo pridobljenega ozemlja.

Nemški katoličani za katoliško šolo.

Na letošnjem nemškem katoliškem shodu, ki se je početkom septembra vršil v Essenu in ki se ga je udeležilo 400 tisoč nemških katoličanov, je bil razgovor o važnih sodobnih pereh vprašanjih. Med temi je tudi bilo vpra-

šanje šole. O tej velevažni katoliški zadevi je bila sprejeta resolucija, v kateri se katoličani pozivajo k povišani pazljivosti in odločnosti v borbi za šolo. Absolutni državni šolski monopol je proti pravicam, ki jih je Bog dal staršem in Cerkvi, in zato je neskladen s katoliškimi načeli. Nemški katoličani odklanjajo svetno šolo ravnotako, kakor liberalno in nacionalistično skupno šolo. Za katoličane je katoliška verska šola najboljša oblika za vzgojo njihovih otrok. Pritrditi bi mogli samo takšnemu državnemu šolskemu zakonu, ki priznava od Boga dane pravice staršem in Cerkvi ter sprejema načelo: Za katoliške otroke katoliška šola. Ta šola mora biti v celoti in v podrobnostih tako urejena, da je v skladu s katoliškimi zahtevami. Tudi katoliškim manjšinam se mora dati pravica do katoliških verskih šol. Kar se tiče množičnih se očitkov, da katoliška verska šola ogroža enotnost in edinstvo naroda, poudarjajo nemški katoličani, da ni mogoča globlja osnova pravega domoljubnega mišljenja, ki se kaže v dejanjih, kakor je ona, ki jo zapoveduje katoliška vera: Služiti ljudstvu in domovini do največjih žrtev je katoličanom od Boga naložena pravna dolžnost. Katoliška šola je vselej bolj ko katera druga postavljala vzgojo za domoljubno mišljenje in udejstvovanje v osredje svojega dela. Nikdar pa ne bo odobraval pretiranosti nekrščanskega zagrizenega nacjonalizma. Katoličani zahtevajo, da se vpelje katoliški verski pouk tudi v nadaljevalne in strokovne šole. Katoliško ljudstvo, predvsem mladina, se nadeja s svojimi škofi ter pričakuje, da bosta parlament in vlada izpolnila katoliške šolske zahteve.

Koliko katoličanov je na svetu? Na vsem svetu, to se pravi, na zemlji, živi sedaj 351 milijonov katoličanov. Katolicizem je najštevilnejša vera na svetu, ki ji pripada 19% ljudi, kojih skupno število znaša 1 milijardo 850 milijonov. V Afriki je 5,400.000 katoličanov (3.8%), v Aziji 17,000.000 katoličanov (1.7%), v Avstraliji 2,000.000 katoličanov (2.2%), v Ameriki 125,000.000 katoličanov (53.1%) in v Evropi 201,800.000 katoličanov (42.9%).

Katoliško vseučilišče v Milanu. V tem velikem in modernem italijanskem mestu je zasebno katoliško vseučilišče, ki je posvečeno Srcu Jezusovemu. Ta katoliška univerza prav dobro napreduje ter zabeležuje velike uspehe. Od svojega početka do danes je izdala preko 100 znanstvenih knjig, ki so jih spisali njeni profesorji. V lanskem šolskem letu je obiskalo to vseučilišče 1179 dijakov, v prejšnjem pa 1035. Porazdeljeni so po raznih fakultetah tako-le: »pravo študira 231 dijakov, politične, gospodarske in socialne znanosti 64; filozofijo 264; visoko pedagoško šolo pa 544; izpopolnilni oddelek 76.

Katoliško vseučilišče v Poljski. Poljska država vzdržuje 4 vseučilišča, 5. v Lublinu pa je zasebno-katoliško. Zasnova ga je leta 1919 duhovnik Radziewski. Ima 4 fakultete: bogoslovno,

kanonskega prava, filozofsko in pravno (skupaj z gospodarsko-socialnimi znanostmi). Ker uživa to vseučilišče pravo javnosti in vse druge pravice kot državna vseučilišča, prav dobro napreduje. Lansko leto je imelo 850 dijakov, kojih število narašča od leta do leta. Vrhovno nadzorstvo nad tem vseučiliščem vodijo poljski škofje, gmotno ga pa podpirajo poljski verniki. Vsako leto se na velikonočni pondeljek po vseh cerkvah pobirajo darovi za katoliško vseučilišče.

Katoličani v Londonu. V glavnem mestu Anglije je 100 katoliških ljudskih šol, v katerih se vzgojuje 36.857 otrok. Londonski katoličani se sedaj trudijo, da se v teh šolah vsa prazna mesta izpolnijo, da bi tako hodilo v katoliške šole preko 40.000 otrok. John Gilbert, bivši predsednik glavnega odbora vseh katoliških osnovnih šol v Londonu, misli, da živi v Londonu do 400.000 katoličanov, da hodi potemtakem 16.000 katoliških otrok v nekotoliške šole. Gilbert poziva katoličane, da zgradijo v Londonu najmanj še deset osnovnih šol, da morejo vsi katoliški otroci iskati pouk in vzgojo v katoliških šolah. Angleški katoličani se torej zavedajo, kaj pomenja katoliška šola, ter da gre katoliškemu otroku samo katoliška vzgoja.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Materinska proslava. Vsaka dolina naj se izpolni! Pa se tudi je izpolnila že dolgo občutena vrzel, ko smo na nedeljo presladkega Imena Marijinega prvič tukaj slovesno in svečano obhajali ljubko in nežno materinsko proslavo z dvojno službo božjo, pri kateri je hvalevredno sodeloval domači in brezniški pevski zbor. Brezniški župnik vlč. g. Marko Sagaj pa nam je v pesniško navdahnjenih besedah tolmačil naših zlatih mater vrline in dobrine, čednosti in kreposti: v spodbudo in v posnemanje živčim ter bodočim materam, rajnim materam v hvaležni spomin, vsem od takih mater srečno rojenim in vzgojenim pa v dolžno globoko hvaležnost.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Katoliška akcija. Po materinski proslavi pa je kar v cerkvi isti spretni govornik vlč. g. župnik Marko Sagaj pazljivim vernikom v posvečeni, poljudnošaljivi obliki razlagal in razkladal, priporočal in zabičaval »katoliško akcijo«, ki so jo tudi vsi dobro razumeli in sklenili, izvajati jo vneto, vselej in povsod, v mišljenju in življenju. — Župnijski odbor Katoliške akcije pa sestoji iz cerkvenih organov.

Petnajst dežel s suženjstvom.

Pred sto leti, v poletju 1883, je odpravila Anglija suženjstvo. Postava, ki je bila sprejeta z ogromno večino v zgornji in spodnji londonski zbornici, je podarila 700.000 sužnjem prostost. Angleškemu koraku so sledile še le 1863 Združene ameriške države, 1868 otok Kuba in 1888 Brazilija. V Afriki se je držalo suženjstvo mnogo dalje in po nekaterih afriških pokrajinah je še danes v polnem cvetju. Tudi v Indiji, na Kitajskem in po Arabiji je še dovolj sužnjev.

Društvo narodov se je potrudilo, da bi odpravilo nečloveško trgovanje z ži-

vim blagom, a do leta 1922 zaman. Tedaj še le so se lotili zatrenja suženjstva z resne strani.

Angležem je bilo leta 1833 lažje odpraviti sužnje, ker tedaj so si bili popolnoma na jasnem: kdo je suženj in kaj je suženjstvo? Danes imamo razne stopnje suženjstva, od domačega hišnega sužnja, ki spada k družini, in do onega, ki je izročen na milost in nemilost gospodarja. Na drugo stopnjo spadajo sužnji, katere gonijo v verigah na sejme ter jih tamkaj prodajajo in kupujejo kakor živino.

Društvo narodov je dognalo pojem »suženj« in odločilo, da je suženjstvo položaj, v katerem človek ne more udeležiti lastniške pravice. Suženjstvo se še danes izvaja po nekaterih deželah v isti obliki, kakor je bilo v navadi v 18. stoletju v Ameriki in po obeh Indijah. Društvo narodov je ugotovilo, da krilati v današnjih časih še v 15 deželah suženjstvo.

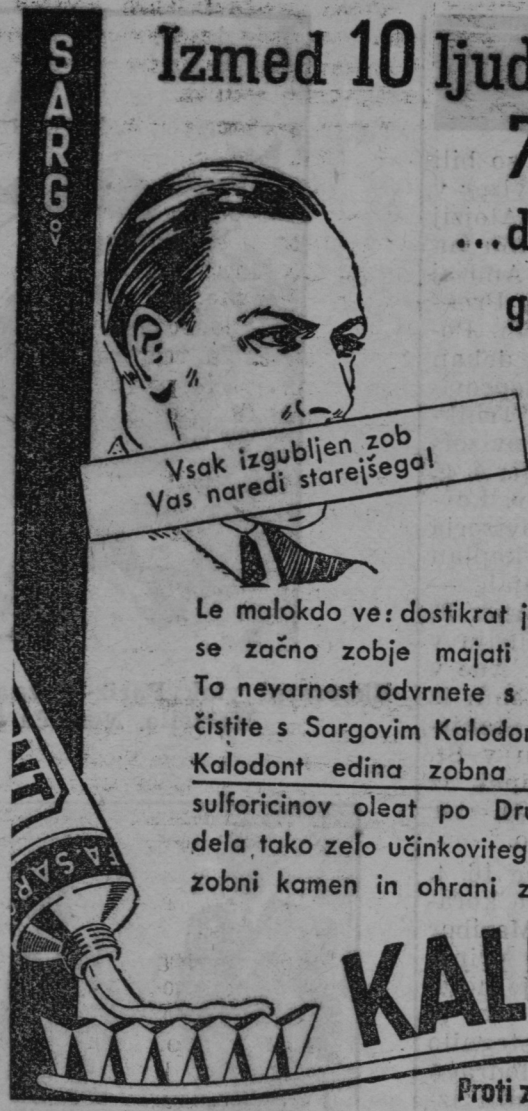
Na Kitajskem se sicer očito ne upajo pečati s suženjstvom, tem bolj pa cvete na tihem. Letno se razpeča (kupi in proda) na Kitajskem najmanj 2 milijona sužnjev. Angleški konzulati so potrdili, da imajo mnogo odjemalcev moški, posebno pa še ženski sužnji.

Raziskovalci trdijo o Abesiniji ob vzhodni afriški obali, da je tamkaj pri 10 milijonih prebivalcev 200.000 sužnjev moškega in ženskega spola. Vsak prcmožnejši Abesinec ima po dva do tri sužnje.

V Arabiji znaša število sužnjev z o-

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen

...dobi
ga pa lahko vsak!

Le malokdo ve: dostikrat je zobni kamen vzrok, da se začno zobje majati in nazadnje izpadati! To nevarnost odvrnete s tem, da si zobe redno čistite s Sargovim Kalodontom. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dru. Bräunlichu in to ga dela tako zelo učinkovitega: on odpravi polagoma zobni kamen in ohrani zobe močne in zdrave!

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

zirom na celotno prebivalstvo dobrih 10 odstotkov.

O Liberiji v Afriki trdijo, da je tamkaj 215.000 hišnih sužnjev. Ta številka je cenjena po razmerah v sosedni angleški koloniji Sierra Leone, kjer vladajo isti običaji in navade kakor v Liberiji.

Na Kitajskem je bilo po misijonskih poročilih pred kratkem prodanih v enem samem mestu 4000 sužnjev obojega spola.

V Mekki v Arabiji, ki je največja in najbolj obiskana mohamedanska božja pot, cvete naravnost trgovanje z ljudmi tik poleg največje mošeje. Ob gotovih urah sedijo na klopeh ob cesti sužnji in sužnje, da si jih lahko kupci ogledajo.образи žen in deklet so zakriti. Natančnejši pregled brez zagrnjal se vrši v bližnji hiši.

Način trgovanja z živim blagom je danes isti kakor pred 100 leti. Vas enostavno obkolijo in napad prične. Stare moške in ženske pobijejo, ker si ne morejo z njimi nič pomagati, mladinc pa odženejo seboj, da jo prodajo na raznih tržiščih.

Še nekaj bolj nečloveškega je ustvarjanje suženjstva, kakor je običajno po Arabiji, Abesiniji, ob Rdečem morju in po Indiji: Sužnju nakažejo sužnjo, potomci so gospodarjeva last, katere prodaja po svoji neomejeni volji. Za porod večjega števila otrok so razpisane za suženjske matere posebne nagrade, pa otroci niso njihovi!

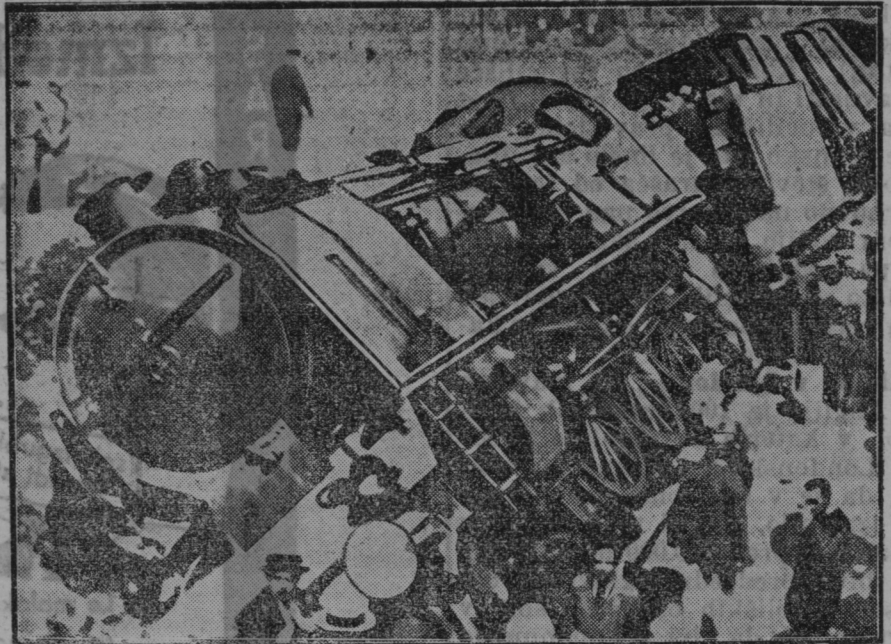
NOVICE

Duhovniške vesti. Umeščeni so bili kot župniki: Mihael Barbič, provizor v Guštajnu, kot župnik istotam; Alojzij Zdolšek, provizor pri Sv. Martinu na Pohorju, kot župnik istotam in Andrej Berden, kaplan pri Sv. Juriju v Prekmurju, kot župnik v Martijancih. Postavljeni so bili: g. Pavel Žagar, dekan in kanonik v Novicerkvi, za soprovizorja v Črešnjicah; č. g. Anton Trinka, župnik v Pamečah, za soprovizorja pri Sv. Petru na Kronski gori; č. g. Matija Neudauer, kaplan pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, za provizorja istotam in č. g. Albert Pravst, kaplan na Muti, za provizorja v Trbonjah. — Prestavljeni so bili č. g. kaplani: F. Herman iz Beltincev k Sv. Juriju v Prekmurju; Alojz Ciglar od Sv. Ane v Slov. gor. v Beltince; Martin Čepin iz Št. Vida na Planini v Vojnik; Stanislav Lah iz Ribnice na Pohorju v Št. Jurij ob južni žel.; Maks Ledinek iz Št. Jurija ob južni žel. v Zalec II. ter Alojz Ocvirk iz Vojnika na Muto.

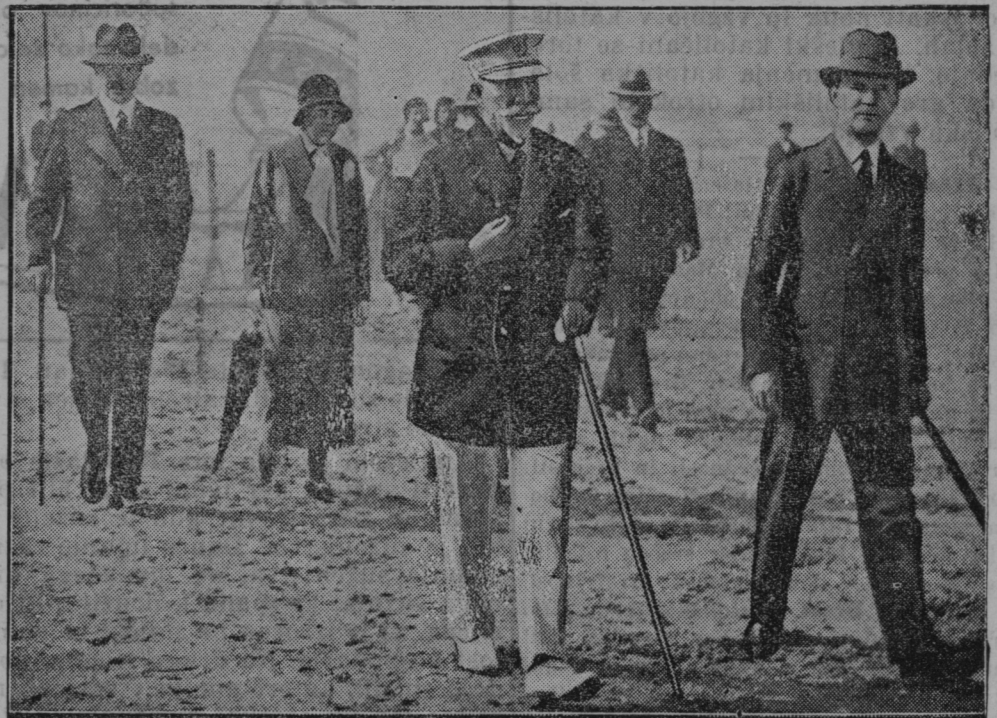
Vojak pod avtomobilom. Dne 16. t. m., nekoliko pred poldnevom, je korakala četa vojakov iz Tezna v Maribor po desni strani ceste. Mimo je pripeljal osebni avto iz Zagreba, ki je hotel vojake prehiteti. V trenutku, ko je švignilo vozilo mimo čete, je potegnilo pod kolesa 21letnega vojaka Milodraga Vučkoviča, katerega so potegnili izpod voza s poškodbami na glavi in po prsnem košu. Šofer pravi, da je skočil vojak hipno iz vrste in zašel pod avto.

Neznano krog 30letno utopljenko so potegnili iz Drave pod vrtnarijo na Koroški cesti v soboto dne 17. t. m. dopoldne. Neznanka je letos že deveta žrtev Drave.

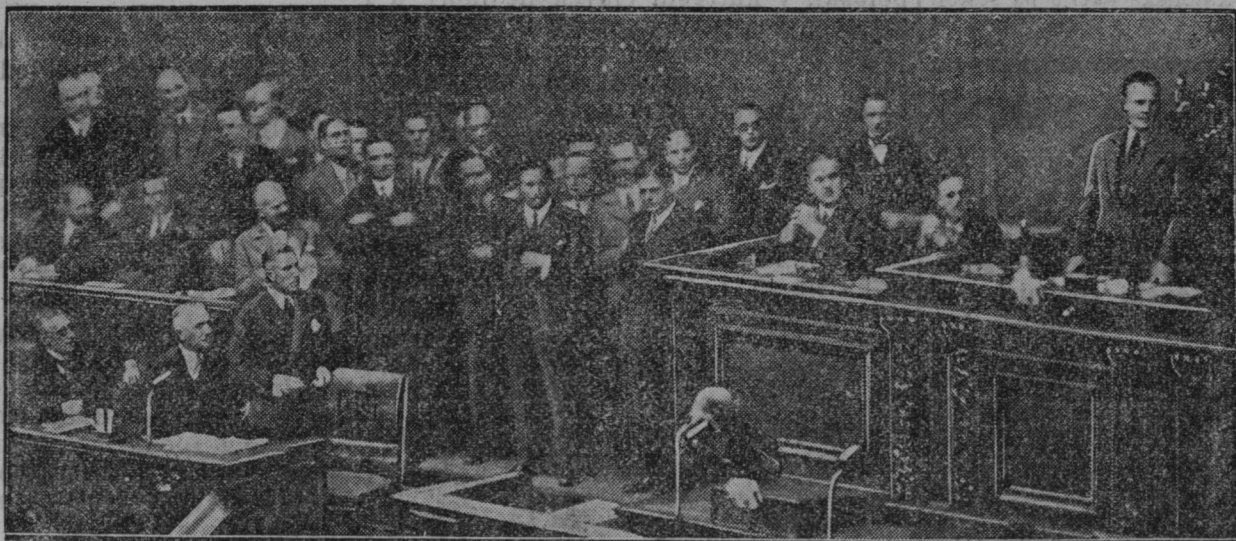
Vrat si je narezala v preiskovalnem zaporu. Že parkrat smo se pečali v našem listu z Antonijo Ranner iz Pobrežja pri Mariboru, ki je obdolžena, da bi naj bila ubila in zaklala svojega nasilnega moža. Orožniki so oddali ženo v preiskovalni zapor mariborskega sodišča, kjer si je hotela s po cementnem tlaku nabrušeno žlico prerezati vrat,

Ekspresni vlak Pariz—južna morsk obala je iztiril pri francoskem mestu Marseille. Nesreča je zahtevala več težje in lažje ranjenih.

Bivši nemški cesar Viljem II. (s kapo na glavi) v holandskem morskem kopaljšču Zandport s svojim spremstvom.

Nemški kancelar von Papen (spodaj levo) se oglasi k besedi na dan razpusta parlamenta, a predsednik zbornice Göring in zapisnikarji se obrnejo proč in kancelar ne dobi besede.

a si ga je le narezala, ker so opazili to njeno početje in ga preprečili. Obdolženka je hotela že med aretacijo skočiti z glavnega mosta v Dravo. Zaslišana je bila še komaj enkrat.

Redka potnica v toliki starosti. Dne 13. septembra je izstopila na mariborskem glavnem kolodvoru iz avstrijskega vlaka 103 leta stara Katirovič iz južne Srbije. Iz Braziliije od svojcev se je peljala pogledat v svojo rojstno vas. Po dokumentih je dokazano, da je rojena leta 1829, pa je še krepka ter duševno sveža. V Braziliiji se je morala pred odpotovanjem pomladiti za deset let, sicer bi je ne bili sprejeli na parnik.

Cirkularka je odrezala dne 15. sept. v Mariboru pri žaganju drv 66letnemu tesarju Antonu Feršu pol dlani s štiri prsti. Nesrečnežu je ostal na poškodovani roki samo še palec.

Tat koles pod ključem. Orožniki s Tezna pri Mariboru so prijeli Antona Orgoliča, ko je vkradel kolo. Pri zaslišanju je priznal, da ima na vesti več tujih koles, katere je izmikal po Mariboru in okolici.

Otrok v plamenih. Jožefu Štangl, 5-letnemu dečku cestarja v mariborski okolici, se je užgala med igro pri štedilniku oblekca. Radi hudih opeklin so spravili otroka v mariborsko bolnico.

Poljske tatvine v večjem obsegu se ponavljajo po Dravskem polju okrog Rač. Posestniku Greifu v Račah je izginilo v eni noči nad 1000 kg krompirja.

Strela je užgala dne 11. septembra med nevihto v okolici Slov. Bistrice gospodarsko poslopje posestnika Leskovarja, ki je v kljub gasilskim naporom pogorelo z vsemi letošnjimi pridelki. Škoda znaša 40.000 Din.

Bik je nataknil na roge ob priliki napajanja 25letnega hlapca Eriha Mendaša iz Spodnje Senarske pri St. Lenartu v Slov. gor. Težko notrajno poškodovanega so oddali v mariborsko bolnico.

Pes je opasno obgrizel v Zgornjem Porčiču pri St. Lenartu v Slov. goricah Franca Nekrepa in 74letnega viničar-

ja Avgušтина Drozga iz Negove. Obe žrtvi pasjih zob se zdravita v mariborski bolnici.

Tovorni avto padel v 4 m globok jarek. Na ovinku med občinama Radenci in Rihtarovci pri takozvanem debeltem križu je vozil šofer s tovornim avtomobilom tvrdke Makso Fritzhand v

Vodnemu konju očistijo vsako leto enkrat zobe.

SCHICHTOV

RADION

pere sam

in-hitrejšje

in-belejšje

in preprosto
kakor A-B-C

RAZTOPI
Radion v mrzli
vodi

KUHAJ
v raztopini perilo
20-30 minut

IZPIRAJ
perilo najprej v gorki,
potem v mrzli vodi

JR 12-32

Poljski pilot Zwirko, zmagovalec pri evropskem poletu 1932, je na potu iz Varšave v Prago strmoglavil z višine na zemljo. Izpod ruševin letala so izvlekli mrtvi trupli pilota (levo) in njegovega spremljevalca Wigure (desno).

Varaždinu 40 zabojev slatine, ki jo je bil natovoril v Boračovi, skozi Radence proti Rihtarovcem. Nasproti mu je privozil voznik s kravami, katerega je opazil šofer v zadnjem trenutku, ko vozila s težkim tovorom ni bilo mogoče ustaviti. Šofer je zavozil v oporni zid mostička, ki vodi preko jarka. Staro zidovje se je porušilo 3 m na dolgo in avto se je prevrnil v 4 m globok jarek, ki je bil slučajno radi suše brez vode. Šofer in en spremljevalec sta odnesla iz nesreče hude poškodbe, drugi spremljevalec se je na razbitih šipah nekoliko porezal. Ako bi ne bili ljudje takoj pri rokah, bi se bil pod avtom pokopani spremljevalec zadušil.

Požar uničil štiri poslopja. Dne 12. t. m. popoldne je uničil požar v Cerkovnjaku pri Mali Nedelji 4 poslopja, 3 stanovanjske in 1 klet. Zgorelo je vse, le živino so rešili in je ubogim pogorelcem zelo nujna dejanska pomoč.

Oproščen radi uboja lastnega sina. Pred mariborskim senatom se je zagovarjal dne 13. septembra radi uboja lastnega sina 70letni vdovec Janez Vogrinec iz Stanetinev. Stari Vogrinec je gospodaril skupno s svojima hčerka Katarino in Marijo ter s 37letnim sinom Ivanom. Sin je bil v pijanem stanju posebljena podivjanost. Dne 4. julija je delal mladi Vogrinec pri sosedu in se vrnil krog poldne domov pijan. Vogrinečeva družina je bila baš pri kosilu, sin je začel razsajati, stopil v skledo, iz katere so jedli in strosil jed po tleh. Grozil je očetu, kakor je to storil že velikokrat poprej, da mu bo še danes končal življenje. Ko se je nadvigal do utrujenosti, je legel in zaspal. V spanju je oče ubil sina s krampom, se takoj javil županu ter orožnikom, kjer je odkrito priznal krvavo dejanje ter opisal neznosno stanje pod domačo streho radi sinovega nasilja. Očetovo izpoved so potrdile številne priče in senat je razglasil oprostilno razsodbo.

Redek porod. Na Pince marofu pri Dolnji Lendavi se je narodil otrok ženskega spola brez ust in oči in je še živel 14 dni kljub temu, da ni mogel zavžiti nobene hrane.

Motorno mlatilnico je zažgal nekdo v noči posestniku Mirku Babiču na Podgradu pri Ljutomeru.

Delavnica pogorela. V Ljutomeru je pogorela dne 16. septembra kleparska delavnica g. Verbnika, ki je služila tudi kot skladišče. Škoda znaša 60 tisoč Din. Ogenj je povzročil kratek stik v električni napeljavi.

Vlomilci so izropali posestniku Babiču v Gornjem Krapju pri Ljutomeru ono sobo, v kateri je hranila gospodinja perilo in drugo opravo. Izdrli so pri oknu križe s toliko previdnostjo, da ropota niso čuli v sosedni sobi speči domači.

Smrt pod vozom. Franc Šoštarč s Stare ceste pri Ljutomeru se je vračal na večer v nedeljo dne 11. septembra s svojimi prijatelji na vozu iz Štrigovskih toplic v Vukovski grabi. Med vožnjo so stopili prijatelji z voza, ker so bili bližje doma in Šoštarč se je peljal sam proti domu. Med potjo je voznik najbrž zaspal, padel pod konja in ta ga je prestrašen udaril s kopitom po

glavi. Konj se je vrnil s praznim vozom in drugo jutro je našel sin očeta na cesti v mlaki krvi.

Radi uboja tasta 12 let robije. Anton Ribič iz Obreža pri Središču se je priženil na posest 70letnega Alojza Škrinjnarja. Upal je, da mu bo starec predal posest, a ta se je držal reka: Ti meni luč, jaz tebi ključ! Nastali so prepiri, v katerih je grozil zet tastu z dejanskim obračunom. Dne 11. julija so bili pri Škrinjnarjevih vsi na polju, dom je čuval le starec, ki se je vlegel v shrambo za orodje. Vrnil se je zet, ki je delal pri sosedu, in udril v zaklenjeno shrambo. Prišlo je do prerekanja, med katerim je udaril tast zeta, a ta mu je vrnil s kolom tako, da ga je ubil. Obtoženi Ribič se je zagovarjal dne 14. sept. pred mariborskim senatom s silobranom, pa je bil obsojen na 12 let robije in na trajno zgubo častnih pravic. Obsojeni je vložil priziv.

Domačija je pogorela posestniku Ludviku Forstneriču v Janžkem vrhu pri Ptujski gori. Škoda je občutna, zavarovalnina le malenkostna.

Izpod zglavja je bilo ukradenih posestniku Francu Vojsku v Muretincih pod Ptujem 400 Din.

Plameni so uničili najemninsko hišo in hleve posestnika Janeza Potočnika v Ptuj.

Z razmesarjenimi pljuči je bil prepeljan v bolnico v Ptuj posestniški sin Janez Njivar iz Oblačka pri Sakušku v ptujski okolici. Poškodbe so smrtnonevarne.

Gozdni požar je uničil v Šesterzah pri Ptuj mlad gozdni nasad temle posestnikom: Ferdinandu Šobi 2 orala, Kovačiču pol orala, Maksu Medved četrt orala in Francu Korošec nad 2 orala.

Smrt pod kelesi brzovlaka. Ob železniški progi med postajama Hajdina in Št. Lovrenc na D. vskem polju so našli dne 15. t. m. strahovito od nočnega brzovlaka razmesarjeno žensko truplo. Povožena je 42letna služkinja Ivana Novak, pristojna v občino Slomi, okraj Ptuj. Služila je do 14. julija v Ptuj. Nato se je odpravila v Maribor ali Zagreb, kjer ni dobila službe in je izvršila samomor iz obupa. Pokopali so jo na pokopališču na Hajdini.

Stara pištela mu raztrgala roko. 19letni delavec Jožef Žunec iz Vičancev pri Ptuj je nabijal staro pištolo ter streljal. Ker je pa kres preveč nabil, je eksplozija razgnala cev in ta je strelcu razmesarila levo roko.

Drava je naplavila pri Ormožu neznan truplo 40letne ženske.

Ogenj na sredini mesta. Dne 13. t. m. ob štirih zjutraj je pogorelo v Slovenjgradu 12 m dolgo, s senom in slamo napolnjeno gospodarsko poslopje, last posestnika in krčmarja Ivana Debela. Gasilci so omejili ogenj, da ni uničil še sosednih objektov. Gre gotovo za požig iz sovraštva.

Smrt znanega celjskega hotelirja in posestnika. Dne 13. septembra je umrl v deželni bolnici v Gradcu znani hotelir in posestnik v Celju g. Fric Skoberne v starosti komaj 45 let.

Smrtna nesreča pri žaganju drv. Pri žaganju drv na dvorišču Franca Po-

valeja, trgovca s premogom in drvami v Celju, je dne 15. t. m. našagano pole-no spodletelo ob grči in zadelo smrtno v prsa 37letnega delavca Franca Gajšek iz Ostrožnega pri Celju.

Obesil se je v Vojniku pri Celju 83letni hlapec, ki je bil že v tamošnji banovinski hiralnici.

S 6 m visokega brzovavnega droga je padel brzovavni mojster Blaž Jagodič iz Celja in si pretresel možgane.

Pod vlak in v Savo. V Hrastniku se je vrgla pod vlak 21letna Pepca Savšek, dekla v Hofbauerjevi krčmi. Kolesa vlaka sta nad življenjem obupani žrtvi le zdrobila stopali, ker so našli na tračnicah prste nog. Hudo poškodovana se je splazila na rob tira in se pognala preko opornega zidu 6 m globoko na cesto. S ceste je skočila preko občestnega zida na obrežje Save, od tam pa v reko, kjer jo je zapazil mimo-idoči železničar Martin Plaznik. Potegnil je dekleta na suho, ko je pa videl okrvavljene noge, je tekel po zdravniku, med tem pa je Pepca vnovič skočila v Savo in utonila. Vzrok samomora je obup radi nesrečne ljubezni.

Cela vlomilska družba na delu. V noči 12. septembra je bila po Rajhenburgu ter okolici na delu cela vlomilska družba, ki je poskušala na raznih krajih svojo srečo in se konečno zapletla v bitko z orožniki. Najprej so se pojavili nebodijih treba pri trgovini g. Blaža Jerička v Rajhenburgu, odkoder so pa zbežali, ker je nekdo odprl okno v nadstropju. Kmalu za tem je bilo vlomljeno v izložbeno okno čevljarja Gršaka, a ta je streljal, ker je tudi na njega oddal eden od vlomilcev strel. Ob pol enih v noči je bila ista družba na delu pri trgovcu Jeričku na Senovem nasproti orožniški postaji, od koder so morali oditi praznih rok, pregnani s strelji. Sreča je bila tolovajem mila na Senovem v delavskem domu, katerega so olajšali za 8000 Din. Na Velikem kamnu so obiskali trgovko Anderluh in odnesli razno blago, a za tem vlomom jih je dohitela orožniška patrolja in je prišlo do prave bitke, v kateri je bil eden od banditov zadet. Kljub temu se je posrečil tolpi pobeg, pa ukradeno blago so morali pometati stran, da so lažje ušli v temno noč. Orožnika iz Brežic sta zajela v petek dne 16. septembra eno tolpo 6 mož, ki je bila najbrž udeležena pri ropih, tatvinah in vlomih v Rajhenburgu in okolici. Prijeti so doma iz Zlatarja in Bistrice.

Ogenj je uničil v Kamniku pri Pre-serju v ljubljanski okolici skedenj in kozolec posestnice Merkun, močno je trpelo tudi novo zgrajeno gospodarsko posestnika Jožeta Debevca. Znatno je bila poškodovan bližnja kapelica.

V cerkveni nabiralnik je bilo vlomljeno dne 14. septembra dopoldne med 9. in 10. uro pri kipcu sv. Antona Pad. v Škofji Loki.

Dobro organizirana roparska tolpa vlamlja, krađe in ropa po Ribniški dolini na Kranjskem. Ribniško prebivalstvo je radi pogostih roparskih napadov in vlomov silno preplašeno. Po vaseh so postavili oborožene straže. Ljudje se bojijo, da bi roparji ne začeli še s požiganjem.

Žrtve Ljubljane. Dne 16. septembra popoldne sta gnala hlapca pri posestniku Gradu v Zgornjem Kašlju v Ljubljano kopat tri konje in sta jezdila na dveh. Radi plitvine sta pognala živali v 3½ m globok tolmun, kjer sta utonila oba fanta in en konj. Druga konja sta se rešila in se po nesreči mirno pasla. Utonil je 29letni Anton Ilovar iz župnije Prežganje in 18letni Štefan Vintič iz Velike doline pri Krškem.

Pesek je pri kopanju smrtno zasul dne 15. t. m. 22letnega Franca Hudoklina, posestnikovega sina iz Dobravnice na Dolenjskem, ki si je gradil novo hišo in pripravljval sam za zidavo potreben material.

Žalostna smrt strojevodje. Dne 15. t. m. ob 3. uri zjutraj je po nesreči lokomotiva smrtno stisnila na gorenjskem kolodvoru v Ljubljani 44letnega strojevodjo Karla Horvata.

Obsojeni albanski nacionalisti. Dne 17. novembra je bila v prestolici Albanije v Tirani zaključena obravnava pred izrednim sodiščem proti 49 nacionalistom, ki so bili obtoženi, da so rovarili proti sedanjemu režimu, pripravljali nasilen prevrat in nameravali odstaviti kralja Zoga. Obsojenih je bilo 7 obtožencev na smrt, 14 na do-smrtno ječo, 13 na 15 let, 14 pa je bilo oproščenih.

Fašisti so streljali na naš konzulat v Zadru, razbili vse šipe in bi bili napadli tudi konzula, da se ni umaknil pravočasno.

Glavo so odsekali dne 14. septembra zjutraj v Parizu Rusu Gorgulovu, ki je ustrelil predsednika francoske republike Pavla Doumerja. Prošnjo za pomilostitev je sedajni predsednik zavrnil in radi tega je bila od porote izrečena smrtna obsodba izvršena. Pred usmrtitvijo je sprejel obsojenec poslednjo versko tolažbo in prejel iz rok pravoslavnega popa sv. obhajilo. Po cerkvenih obredih je izjavil Gorgulov: »Nisem ne monarhist, ne komunist in umrem za svojo idejo, kakor so umrli

vsi ruski kmetje, katere so preganjali rdeči.« Obsojenec je izpil dve čaši ruma, odklonil cigareto in sedel v voz, ki ga je popeljal iz kaznilniške celice na morišče. Pred usmrtitvijo sta poljubila obsojenca pop in njegov zagovornik. Usmrtitev se je izvršila tako naglo, da ni minilo niti 10 sekund od trenutka, ko je stopil Gorgulov iz voza in do padca sekire giljotine.

Grozna nesreča pri prepeljavanju vojaštva. Dne 14. septembra se je zgodila pri prepeljavanju vojaštva ob meji med Alžiro in Marokom v severni Afriki strašna železniška nesreča. 500 mož in častnikov močan oddelek se je peljal z vlakom, ki je padel v 100 m globok prepad. Nesreča je zahtevala: 155 mrtvih, 283 ranjencev, 175 mož pa manjka. Nesrečo je najbrž povzročilo deževje, ki je razrahljalo prog.

V premišljevanje! Ako kupite en par čevljev domačega izvora, podprete s tem domačega trgovca, domačega čevljarja, domačega mesarja, ki proda kožo, in končno domačega kmeta, kateri redi živino, ki da kožo. To pa še ni vse. Domači trgovec ima domače prodajalce, domači čevljar ima domače pomočnike, domači tovarnar domače delavce, domači mesar domače pomočnike, in kmet pa dekle in hlapce in družino. Radi tega se ne sme samo govoriti po kavarnah, gostilnah, shodih ter zborih, da je treba kupovati domače blago, temveč mora to tudi vsak sam dejansko storiti, ker samo potem bomo postali gospodarsko močni narod. Trgoyski dom Stermecki v Celju prodaja čevlje domačega izvora iz samo pristnega usnja, za moške in ženske, črne ali rujave, nizke ali visoke, lesene ali usnjate pete po Din 66.— Kdor naroči 4 pare skupaj, poštnine prosto po celi Jugoslaviji. Komur čevlji ne ugajajo, se vrne denar. 1049

Ugodna knjižna ponudba. Radi preselitve oddam vse do sedaj nerazpečane izvode (140) svojega najnovejšega slavističnega dela: »Zur Geschichte der Slaven von der Urzeit bis zur Völkerwanderung« (Maribor, 1929, 220 str.), izvod za 10 Din, ako se osebno prevzame, s pošto pa 12 Din. Prvotna cena je bila 130 D. — D. Zunkovič, Maribor, Marijina 27 I.

Planinka čaj

Bahovec zmanjšuje pritisk krvi in ga hvalijo proti poapnenju žil.

Zavitek Din 20.— v apotekah. 841

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23—58, lastnik in vodja kirurg dr. Černič. — Najmodernejše urejen za operacije. — Zdravilni aparati: višinsko solnce, diatermija, tonizator, žarnica »Ilala«, enterocleaner. — Zdravljenje z radijem (pijača in kopelji). — Cene zmerne. 332

Izrednost v ptičjem kraljestvu.

Pred desetimi leti, vročega poletnega dne, je padel v morje ob dalmatinski obali pri Makarski, zadet od lovčeve krogle, ogromen ptič — takozvani jastreb-mrhovinar. Ptica je trkala s peruti po morju, dvigala kvišku od rane krvaveči vrat in prhala obupno proti zanjkam, katere so metali nanjo iz bližajočih se čolnov. Slednjič so jo le potegnili še živo v barko in so jo spravili v klet. Na okno kleti so jej nastavljali meso, a jastreba ga je metal prezirljivo na tla. Ko se je njegova rana nekoliko zacelila, je postal mirnejši. Preselili so ga iz kleti v kurnik, a tudi tukaj je kazal sovražnosti napram vsakemu, ki se mu je približal. Žrl je v kurnik mu vrženo mrhovino le tedaj, če ga ni nikdo očitno opazoval.

Prestavili so ga na dvorišče bogatejših družine v Makarski. Tukaj se je že tolikanj ponižal, da je vzel ponujeno hrano zdaj od tega pa zopet od drugega. V sredini novembra, ko je bil že čisto zdrav, je prerazal njegov gospodar vrvi, za katero je bil privezan. Roparski ptič, komaj je začutil krog sebe —

Vrel dež.

Nad okrajem Somma pod Vezuvom na italijanskem je začel nedavno padati vrel dež, ki je uničil vso žetev. Ta čudovit ter nenavaden dogodek si razlagajo na način, da je neslo dež skozi vroč dim, ki se je dvigal iz Vezuva. Ta dim in pa vroča sopara je v zraku zavrela deževne kaplje.

Jezero smrti.

Neki afriški lovec poroča v nekem angleškem strokovnem časopisu o doživljajih na potovanju v osrčje južnozpadne Afrike, kjer leži jezero smrti, ogromno močvirje, ki meri nad 100 km v

Bridka zgodba skopuha.

Svečenik Mohamed.

V njegovih očeh, in predvsem, če se je pogovarjal z Allahom (mohamedanski Bog) in ga prosil blagoslova, je bil svečenik Mohamed uboga para, ki je imel komaj košček kruha in prgišče riža.

Pri vseh drugih je veljal za zelo bogatega, kar je tudi bil v resnici, četudi se je trudil, da bi zgleдал na zunaj kot siromak. Krog velike glave je nosil večkrat ovit turban bledikasto-rdeče barve. Ruta je skoraj čisto zakrivala nizko čelo. Liki turške sablja zakrivljeni nos je delal njegov obraz teman, pust ter krut, z izrazom v obrazu se nikakor niso hotele ujemati navadno milo gledajoče oči. Ustnici sta bili ozki in stisnjeni. Lice mu je bilo udolbeno in suho. Gosta, črna brada je visela na oglati bradi. Nosil je dolgo, rižasto suknjo, ki mu je segala preko kolen in je bilo videti izpod nje kos belih, favdastih

hlač. Gole noge so se skrivale v rdeče, s srebrom obšite copate.

Mohamed je bil mullah, mohamedanski duhovnik, v mestnem okraju Khadah indijske prestolice Bombay. Nikomu ni bilo znano, kako se je dokopal do premoženja, ki se je razneslo med mohamedani v pregovorih. Znano je bilo le to, da je začel z nič pred 15timi leti. Danes je bila javna tajnost, da poseda dobrih 20.000 rupij (600 tisoč Din), katere je imel varno naložene v banki, bil je posestnik treh velikih hiš v različnih delih mesta Bombay, govorili so tudi o njegovih brilantih in draguljih, katere je rad kupoval in se z njimi kitil, ako ga ni nikdo opazoval.

Njegova hiša v Khadaku se je veselila odlične okolice, le na zunaj je bila očitno revna in v zanemarjenem stanju. Tujec bi bil verjel na prvi pogled radi zunanosti poslopja, da je zadel hišnega gospodarja kaka težja nesreča. To pa pri Mohamedu ni bila istina, baš nasprotno — zanemarjenje je bilo dobro preračunano, da je odvrčalo tatove in lene berače ter postopače. Njegova trdosrčnost ga je povzdignila v bo-

prostost, se je dvignil v višine in izginil nad hribovjem.

Na začudenje se je dva dni po izginutju zopet pojavil na dvorišču gospodarja v Makarski, od katerega se je pustil mirno božati. Od tedaj je postal ne samo zaupljiv in pokoren napram onemu, ki ga je hranil, da, celo tujcem je skazoval naklonjenost in prijaznost.

V tem slučaju nikakor ne gre za kako ukrotitev od strani človeka, ne za izrabljanje od živali, razmerje medsebojnega zaupanja ter naklonjenosti se je razvilo iz okoliščin. Med ujetništvom se je zanimal ptič za delovanje in nehanje človeka, v kojega delokrog je bil prisiljen, udomačil se je sam v Makarski, obiskoval je kavarne, trgovine, zasebna stanovanja, parnike, ki so bili zanj posebno privlačni, spremljal jih je v poletu, ali pa se je vozil z njimi na sprehod, videl je potnike . . .

Naravnost ganljiv je opis, kako je obiskal kralj zračnih višin obolelo dobrotnico. Noč in dan, skozi celi teden, je čakal po ure zaman pred klavnico na gospo, ki je bila tamkaj uslužbena in mu je metala razne odpadke. Slednjič se je podal za njo od ulice do ulice in je našel pravo hišo, ne da bi mu jo bil kedo pokazal. Potrkal je s svojim kljunom najprej na duri, na okno in je sledil hišnemu gospodarju, ki mu je odprl vrata, do postelje bolnice. Vlekel je na rahlo z nje odejo, jo ljubkoval in slednjič je odletel skozi okno, krožil nekaj časa tik nad hišo in izginil na domače dvorišče.

Prijatelja svojega gospodarja, ki se je zelo zanimal za izvanredno ptico, je skušal jastreb ovirati na razne načine, la bi ne odpotoval in se ne odpeljal s parnikom. Slednjič je zagrabil s kljunom za kovčeg in ga vlekel nazaj.

Nekoč se je igral z deco, ki mu je metala preko zida kapico in ptič jo je lučal nazaj. S časom mu je bilo igračkarnja dovolj, pobral je kapico, jo skril pod peruti in je ni oddal tako dolgo, dokler se niso začeli otroci odstranjevati.

Ako ga je pa kedo dražil iz hudobije, se je zavzel za svojo čast ter dostojanstvo s kljunom. Neizzvan ni storil nikomur kaj žalega.

Z domačimi živalmi se je počasi sprijaznil. Prvotno je vladalo med jastrebom in psi hudo sovraštvo. Pozneje pa je postal psom toliko prijatelj, da je v šali vtaknil svoj kljun psu med zobe, pes ga je pa božal s tace in mu zlezel pod peruti. S kužki je skupno jedel ter spal.

Od časa do časa je izginil iz mesta in obiskal svoje tovariše po hribovju nad Makarsko.

Svojemu gospodarju je odvezal ovratico in potegnil iz žepa uro . . .

Ljubljenico in naravnost čudovito ptico roparico v Makarski je vse ogleđovalo z največjim zanimanjem, se jej čudilo, ker jej ni ubil nikdo ljubeznivosti nasilnim potom, ampak je bila le povračilo živalske ljubezni za človeško.

Jastreba mrhovinarja v Makarski ni več, je poginil od starosti. Gotovo pa je, da ni bil nobeden mrhovinar tolikokrat in tako lepo opisan ter oboževan v resnici in na papirju kakor pravo ptičje čudo, ki se je kretalo po in nad Makarsko ob dalmatinski morski obali dobrih 10 let.

Vinske sode, rezan in tesan les, bukova drva, cepano in žagano kolje prodaja ali zamenja za dober vinski mošt Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Huda stiska kmeta.

(Dopis iz Planinske vasi.)

Sadno drevje cvete. Ko nam je dne 10. avgusta t. l. kakor še nikdar strašna toča združena s silnim viharjem in sledečim nalivom uničila vse na prostem se nahajajoče pri-

delke in še z v kozolce spravljenega žita zbilala 40—50% zrnja, je naslednjega dne ležalo nezrelega sadja na tleh za vagone. Kdor bi ležal usodnega dne v nezavesti, bi si naslednjega dne ne mogel predstavljati, da je prešpal več tednov in se zbudil šele koncem decembra. Sadno drevje se otožno maje brez sadja in listja, tla kakor s snegom pobeljena, jarki napolnjeni z ledeno točo in celo zrak ni imel več poletnega vonja. Na njivah nisi mogel razpoznati vrst žita, na travnikih, kjer je poprej stala otava, je zgledalo kot telovadišče. Naslednjega dne popoldan so se pod pritiskom solnca se tajajoče toče zbirali potočki vode in odhajali kakor zmagajoča armada po končanem boju. Zelena barva sadnega drevja prehaja v rujavo, tako da ni na drevju več videti poletnega življenja. Do danes se je sadno drevje, kolikor ga vihar ni izruval in pofomil, na novo obrastlo in vidiš sadno drevje: jabolke, hruške in slive v cvetju kakor spomladi, kar po prerokovanju starejših ljudi pomeni, da to sadje drugo leto ne bo rodilo. Žalostno gleda tukajšnji kmet v temno bodočnost zime, ko ne bo imel obleke in ne živeža, dasiravno se je celo leto od svita do temne noči, to je 14 do 16 ur v potu svojega obraza pehal, da si vsaj potrebnega živeža priskrbi za pozimski čas. Na izkupiček smo pa že itak pozabili, odkar je s padanjem cen uničen poglaviti vir dohodkov: živinoreja. Za odpis davka smo prosili, pa kaj pomaga, bodo pa doklade višje, saj nam samo šentvidska šola za leto 1933 obremeni neposredne davke z 92 odstotki, kar je pač za današnje čase preobremenilno za že itak izmožganega kmeta, ki mu je v vsaki miznici že preveč položnic, ker jih ne more rešiti. Pred kratkim sem govoril z nekim vpokojencem, ki mi je v razgovoru o slabih časih pristavil: »Tudi mi vpokojenci občutimo krizo, glej, tudi nam se je pokojnina skrčila, in danes je že osmi dan v mesecu in še nisem dobil pokojnine.« Hej, sem se začudil, ali se ti zdi osem dni taka večnost, le poslušaj, jaz in moja družina smo na naši kmetiji pridno delali vsak dan 14 do 16 ur in pri tem štedili, pa povem ti, da od leta 1928 do danes nismo nič zaslužili več, kakor je bila vredna naša doma pridelana kmetijska hrana, smo napravili vsled padca cen goveje ži-

gatina. Njegova skopost mu je bila tudi v pogubo. O vsem tem se njemu niti sanjalo ni. Čisto zadovoljen je bil s seboj in z ljubim Allahom, ki bi bil še lahko darežljivejši, le napram onim ljudem ne, ki so se hoteli preveč bližati njegovi nad vse dragi mošnji.

»Mohamed, mož božji!« se je razleglo po hiši. »Allah te naj blagoslovi! Oprosti bratu, ki se te drzne motiti. Slišal je, da ti je podaril Allah veliko srce, da te je blagoslovil, da je dobrote nevernikov, garjevih psov — Allah jih pogubi! — položil v tvoje roke, da delaš dobro svojim bratom. Allah te blagoslovi in odpri uho mojim prošnjam . . .!«

Mohamed sedi na svoji preprogi in se ne gane. Mogočni oblaki se kolobarijo iz njegovih ust in ga obdajajo. Znamenje jeze. Mislil je pač, da bo mož izginil, ako ostane kakor pribit. Vedno znova odmevajo njegove prošnje: »Allah te blagoslovi! Slava prerokova se naj razlije nad teboj! Povedali so mi, da si doma. Zakaj zaklepaš dobrohotno srce napram milim prošnjam

brata? Dim, ki prodira iz tvoje pipe v moj nos, mi pripoveduje o tvojem dobrem srcu . . .«

Sedaj pa je že Mohamedu več nego dovolj. Odloži pipo na tla s toliko nevoljo, da odleti glavnosti ustnik.

Ves togoten se poda ven. Pred vrati čepi sključen revež. Že po turbanu spozna verskega tovariša. V prahu ponižnosti mrmra siromak izreke blagoslova in prošnje.

»Kaj me motiš v molitvah k Allahu! Kaj hočeš?« nahruli neznanca.

»Svetniški mož! Prerok te naj blagoslovi! On pravi . . .«

»Besede prerokove so mi znane! Kaj pa hočeš ti?«

»Mohamed, tvoj brat . . .«

»Že vem, da si mi brat! In ne kak nevernik!«

»Hvala Bogu, gospodu celega sveta, usmiljenemu sodniku ob koncu sveta! Tebe molimo in te prosimo pomoči. Popelji nas na pravo pot, po poti onih, katerim si dober, na katere se ne jeziš, ne po poti blodečih . . .«

dolžino in nad 75 km v širino. Jezero je obraščeno z mahom in ga lahko z vso pravico smatramo za živalsko pokopališče. Človek, ki se mu približa, uzre že od daleč na tisoče in tisoče živalskih okostnjakov, ki štrlijo iz vode. Položaj okostnjakov kaže, da so živali utonile v groznem strahu, ko so se hoteli rešiti z begom. Na tem orjaškem pokopališču so zastopane vse vrste afriških živali, najgroznejše pa se zadržijo gledalcu okostnjaki slonov, ki stoje navpično z okli c zrak. V tem »jezeru smrti« bi lahko Afričani pobrali naravnost velike množine slonove kosti, ventar v strahu,

vine in drugih pridelkov zguže na našo gospodarstvo. Geslo: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal, v prvem odstavku za nas poškodovane kmete ne velja več, ker si sami ne moremo pri najhujšem naporu več pomagati, zato kličemo Boga in državo na pomoč!

Davčna oprostitev novih sadovnjakov.

Da bi se podprlo napredovanje sadjarstva kot izredno važne poljedelske panoge, od katere živijo celi naši sadjarski okraji, in da bi se na ta način vplivalo na olajšanje krize, je z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, ki je tiskan v 70. številki »Službenih novin« z dne 24. marca 1932, predvideno, da se oproščajo davka zemljišča, ki se zasajajo z novimi sadovnjaki in sicer s slivami, predvsem požeškimi, bistriškimi, plavimi češpljami, čitljivkami itd., ter z jabolki in hruškami, predvsem z jesenskimi, nadalje z orehi, lešniki ter drugim plemenitim sadjem — za šest let, zemljišča pa, na katerih se zasadijo olive, za 20 let.

Da se izvede gornji zakonski predpis, je minister za poljedelstvo s št. 55.860-2 z dne 10. septembra 1932 predpisal pravilnik, ki določuje, da se pod sadovnjakom razume ono zemljišče, na katerem je po 25. marcu 1932 pravilno zasajeno plemenito sadno drevje. Pod takšnim zemljiščem pa se razume ona površina, ki je v katastru ločena kot posebna parcela in zaznamovana s posebno parcelno številko. Če je sadno drevje zasajeno samo na enem delu takšne parcele, potem mora ta površina imeti najmanj 250 kv. metrov, da se lahko doseže pravica do začasne oprostitve davka in da se to lahko zabeleži, oziroma izvede v zemljiškem katastru.

Nadalje je s tem pravilnikom s čl. 3 določeno, da se pod pravilno zasajenim sadovnjakom razume tudi sadovnjak,

ki je zasajen na položaju in na zemljišču, ki odgovarja dotični vrsti sadja, ter da je zemljišče preorano, kjer se to lahko izvede.

S čl. 4 pravilnika je predvideno, da se kot plemenita sadna drevesa razumejo vse one vrste sliv, jabolk, hrušk, črešenj, marelic, breskev, višenj, orehov, lešnikov, smokev ter ostalega plemenitega sadja, ki so priporočene od ministrstva za poljedelstvo in banskih uprav, da se goje po posameznih okrajih in krajih. Ne smatra pa se za sadovnjak ono sadno drevje, ki je posamez ali v vrstah zasajeno po robovih in mejah njiv, steza in potov, po vrtovih, če je zasajeno poleg drugih kultur in po vinogradih.

Interesenti naj prednašajo prijave in prošnje za oprostitev sadovnjakov od davka pristojni katastrski upravi v premerjenih krajih, oziroma pristojni davčni upravi v nepremerjenih krajih. Katastrska in davčna uprava dostavlja te prošnje pristojnemu okrajnemu načelstvu, ki odreja okrajnega poljedelskega referenta, da po uradni dolžnosti odide na lice mesta in ugotovi, ali zadevni sadovnjak odgovarja predpisom pravilnika.

Katere podatke mora vsebovati prošnja in vsa druga pojasnila o tej stvari, so navedena v pravilniku samem. Pravilnik je dostavljen banskim upravam, ki ga bodo z razpisom dostavile okrajnim načelstvom ter bodo okrajni kmetijski referenti zainteresiranim osebam lahko dajali točna pojasnila. Razven tega bo pravilnik natisnjen te dni v »Službenih novinah«.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 17. septembra 1932 so pripeljali špeharji 21 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 13 Din, iste cene tudi špeh. Kmetje so pripeljali 16 voz sena po 70—100 Din, 4 otave po 90—95 Din, 3 slame po 55 do

65 Din. Krompir 1—1.50 Din, čebula 2.50 do 7 Din, zelje 1 do 3 Din, kumarce 0.50 do 1 D. Pšenica 1.75 Din, rž 1.50 Din, proso 1.50 Din, ajda 1.50, fižol 2 do 2.50 Din, grah 10 Din. Celi orehi 4—5 Din, luščeni 16 do 18 Din, zelena paprika 2 Din, hren 6 Din, gobe 1—2 Din, grozdje 2.50 do 5 Din, hruške 4—5 Din, jabolka 2.50 do 4 Din, breskve 4—6 Din. Bila sta 2 voza zelenjave iz Varaždina. Mleko 2—3 Din, smetana 10—12 Din, surovo maslo 22 do 26 Din, med 14 do 20 Din, slive 1—2 Din.

Mariborski živinski sejem dne 13. IX. 1932. Prignanih je bilo 10 konjev, 14 bikov, 101 vol, 222 krav in 14 telet, skupaj 361 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 2 do 3.50 Din, poldebili voli od 1.25 do 1.75 Din. plemenski voli od 1 do 1.75 Din, biki za klanje od 2 do 2.35 Din, klavne krave debele od 1.25 do 2.25 Din, plemenske krave od 1 do 1.75 Din, krave za klobasarje od 1 do 1.25 Din, molzne krave od 1.50 do 1.75 Din, breje krave od 1.50 do 1.75 Din, mlada živina od 2 do 3.50 Din, teleta od 3 do 4 Din. Prodanih je bilo 248 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 16. sept. 1932. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 249 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašički 5—6 tednov stari 60—85 Din, 7—9 tednov stari 90—120 Din, 3—4 mesece 150—240 Din, 5 do 7 mesecev 300 do 330 Din, 8—10 mesecev 350—400 Din, eno leto stari 450 do 550 Din. 1 kg žive teže 6 do 6.50 Din, 1 kg mrtve teže 8—10 Din. Prodanih je bilo 140 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste od 8 do 10 Din 1 kg, II. vrste od 6 do 8 Din, meso od bikov, krav in telic od 4 do 5 Din, telečje meso I. vrste od 10 do 12 Din, II. vrste od 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže od 10 do 14 Din.

To so fantje!

Nedelja 11. septembra je bila fantovski praznik prav posebne vrste. Na izredno lep in

da se ne bi pogreznili v močvirje in v bojani pred strahovi poginulih živali se okostnjakom niti ne upajo približati.

Stara zgodba.

Pripoveduje se, da so ljudje v starih časih bolj dolgo živeli, kot dandanes. Mogoče je tudi, da niso tako točno in strogo zaznamovali svoje starosti, ker najbrž niso tako natančno vodili krstnih registrov, kakor se to dela dandanes. Vse to lahko ugibljemo, ko tu in tam slišimo o starosti, katero so dočakali ljudje nekdaš. Ta in oni bralec bode morda zmajeval z glavno nad zgodbo, ki jo

Mohamed prekine valovečo reko slavospevnih besed.

»Povej suro (daljši stih iz mohamedanskega sv. pisma — korana) nevernikov!«

Ta sura ima to prednost, da je kratka.

Na tihem upa, da je mož pred njim ne zna. Pozvani pa začne mrmrati:

»V imenu Boga usmiljenega! Govori: O vi neverniki! Ne molim, kar molite vi, in vi ne molite, kar molim jaz. Vi imate svojo vero in tudi jaz svojo!«

Škripajočih zob se mora Mohamed prikloniti pri imenu Allah. Lopov zna suro, čeravno je najbolj prilična, da bi se mu bil jezik zamotal v njej. Berač molči, Mohamed mora hočeš nočeš ponoviti vprašanje:

»Kaj hočeš?«

»Tvoj brat je lačen.«

»Nimam ničesar!«

»Si vendar bogatin, dovoli, da jem s teboj!«

Ogorčen vzroji Mohamed:

»Kedo se drzne ziniti, da sem bogat?! Allah, kaznoval si me! Živeti moram od miloščine po-

božnih vernikov. Angel nasprotnik raznaša v svet, da sem premožen! Allah me je kaznoval!«

»Deli revščino z menoj!«

»Poberi se izpred mojega praga! Ali ne vidiš, kako globoko udrti so moja lica vsled pomanjkanja? Prisegam ti pri prerokovi bradi, gladen sem, ne posedam ničesar, s čimer bi si utešil glad!«

Zaklinjajoče dvigne svoje koščene roke. Zna vse povedati odkrito ter prepričevalno, da je celo sam uverjen o resničnosti svojih besed. Zelo bi se čudil, ako bi kedo dvomil o istinitosti njegove prisege. Resnično je lačen. Neko malenkost je povžil, ne bo več jedel, razen če bi ga kedo povabil. Da bi za lasten denar obedoval v najbolj imenitnem hotelu v Bombay, mu ne pride niti na misel. Kaj takega bi bila razsipnost!

»Allah te blagoslovi!« godrnja postava pred njegovimi nogami. Pogled, katerega vrže na Mohameda, osramoti svečenikove besede kot laž: »Svetniški mož si, Allah te bo nasitil z menoj vred. Prerok pravi: Miloščina razmnožuje bo-

edinstven način so slovenski katoliški fantje proslavili 70letnico smrti velikega mladino-ljuba in Slovenca škofa A. M. Slomška. Na 200 km dolgi progli iz Jesenic do Maribora in iz Št. Ilja na Slomškov grob so se strnili naši fantje v eno samo živo verigo. Iz rok v roke je romala štafeta palica, v kateri je bil na pergamentnem papirju napisan pozdrav in obenem prošnja Slomšku, ki počiva na starem mestnem pokopališču v Mariboru. Pa tudi po številu sodelujočih je bila štafeta nekaj veličastnega. 1500 slovenskih kmetijskih fantov iz vseh krajev Slovenije je nosilo pozdrave iz obmejnih krajev na Slomškov grob. Velike so bile žrtve, ki so jih doprinesli ti fantje. Na vse zgodaj, nekateri že pred drugo uro zjutraj, so morali od doma, peš, na kolesih, vozovih, tudi avto so si najeli in ga plačali sami, samo da so prišli pravočasno na določeno jim mesto. V bližini Hoč se je zgodil slučaj, da je prišel k nekemu tekaču iz Št. Petra pri Mariboru nekdo z namenom, da ga prevari in na zvit način spravi z določenega mesta. Rekel mu je: »Tvoj poveljnik te kliče, pomakniti se moraš naprej, na tvojem mestu pa ostanem jaz.« Energično mu je odvrnil fant: »Jaz že sam vem, kaj mi je storiti in kje je moje mesto. Nikamor ne grem!« Kaj ne. kakšna zavednost! Vsa Slovenija govori o tej krasni manifestaciji slovenske naše kmetijske mladine. Ob tej priliki se je zopet pokazalo, da je naša mladina složna, disciplinirana, enega duha in ene misli, ko gre za naše vzore in ideje. Služabnik božji, Slomšek, se je gotovo z dopadanjem oziral iz nebes na to elito slovenskih fantov, ki se je prišla na tako edinstven način pokloniti njegovemu spomenu in njegovim velikim idealom. Ponosni smo lahko na to mladino, na njo lahko računamo vedno in povsod!

Po končani slavnosti na Slomškovem grobu so se zbrali člani fantovskih odsekov, na Livadi, kjer so se vršile prve športne tekme za podvezno prvenstvo. Za te tekme je uprava »Slovenskega Gospodarja« poklonila krasen srebrn pokal. Tekmovalo je pet fantovskih odsekov in sicer: Sv. Benedikt v Slov. gor., Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Tomaž pri Ormožu, Sv. Trojica v Slov. gor. in Sv. Jakob v Slov. gor. Tekmovalo se je v teku na 100 in 1500 m, v skoku v višino in daljavo ter suvanju kro-

gle. Borba za prehodni pokal »Slovenskega Gospodarja« je bila silno napeta. Vsak odsek se je potrudil, da si pribori čim več točk in s tem častno darilo. Izmed tekmujočih odsekov se je najbolj odrezal fantovski odsek Sv. Tomaža pri Ormožu. Priboril si je za eno leto prehodni pokal. Za njim se vrste odseki: Sv. Peter pri Mariboru, Sv. Benedikt v Slov. gor., Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Jakob v Slov. gor. in Sv. Trojica v Slov. gor. Pa tudi posamezniki so v raznih športnih panogah pokazali precejšen napredek. V skoku v višino je dosegel prvo mesto Mihael Žižek (Sv. Benedikt) 1.40 m, drugi je Meško (Sv. Tomaž) 1.35, tretji Škamlec Rudolf (Sv. Peter) in Žel Mirko (Sv. Jakob) 1.30. — Skok v daljavo: Rantaša (Sv. Jurij) 4.58, drugi Meško (Sv. Tomaž) 4.48, tretji Domanjko (Sv. Jurij) 4.26 m. — Suvanje krogle: Meško (Sv. Tomaž) 8.32, Žižek (Sv. Benedikt) 8.04, Škamlec (Sv. Peter) 7.18. — Tek 100 m: Žel Ivan (Sv. Jakob) 14 sek., Gornik (Sv. Peter) 4.06 sek., Kranjc (Sv. Peter) 15 sek. — Tek 1500 m: Škamlec Rud. (Sv. Peter) 5 minut 21 sek., Žižek (Sv. Benedikt) 5.21, Verlič (Sv. Peter) 5.24. — Posamezniki, ki so dosegli v naštetih panogah, dobijo primerna spominska darila. Fantje, le v tem smislu naprej, da bodo drugo leto Vaši uspehi še boljši. Ali ni boljše, se udeleževati v plemenitem športu, kakor pa ubijati svoje zdravje v zatohlih gostilniških prostorih? Ne pozabite pa tudi, da športa ne smemo gojiti samo radi športa, ampak nam mora služiti kot sredstvo za doseg našega končnega cilja. Ne samo zdravo telo, ampak tudi zdrava duša, ki je odsev Večnega!

*

Sv. Ožbalt ob Dravi. Slomškova proslava. Pičlo pred sto leti je v Vuzenici pastiroval, nadžupnikoval in dekanoval naš slovenski buditelj in vzgojitelj Anton Slomšek, ki je s svojim svečniškim življenjem in delovanjem v Vuzenici posvetil vso Dravsko dolino, kjer tudi sladko počiva že 70 let v lični kapelici-grobnici v Mariboru blizu samostana šolskih sester, ki z nežno pijeteto negujejo to narodno svetinjno, svetniški grob, na katerega molit naj bi ne pozabil iti noben Lavantincec, ko pride v škofijsko prestolico, ustanovljeno po žilavem prizadevanju Slomškovem. — Temu

slovenskemu rodoljubi in duševnemu velikanu, knezoškofu Antonu Martinu Slomšku vekovit spomin proslavljat pride semkaj iz Maribora na rožnivenko nedeljo dne 2. vinotoka t. l., mil. g. dr. Maksimilijan Vraber, stolni kanonik in dekan, ki bo imel blage volje slavnostno pridigo in slovesno sv. mašo ob 10. uri. — Šolski otroci pa že tudi nestrpnost čakajo, da bodo krepko zapeli Slomšku v čast in sebi v vzgojo svojo nedosežno otroški himno: »Preljubo veselje, oj, kje si doma?« Zloženo in spevano njim od istega svojega najiskrenejšega mladino-ljuba škofa Antona Martina Slomška. Večna mu slava in blažen mu spomin!

Gornja Sv. Kungota. V nedeljo dne 25. septembra, po sv. blagoslovu priredi tukajšnje Katoliško prosvetno društvo v Prosvetnem domu slovesno akademijo v spomin 70letnice smrti nesmrtnega Slomška z zelo pestrim programom.

Slomškova slavnost pri Sv. Lenartu v Slg. Po večernicah na kvaterno nedeljo nas obiščejo Benedičani s svojim izvrstnim pevskim zborom in priredijo Slomškovo slavnost s koncertom blizu 20 pesmi, moškega, ženskega in mešanega zbora. Mnog. č. g. dekan Gomilšek pa bo govoril slavnostni govor o našem preljubem škofu Slomšku. Pridite gotovo vsi! Povabljeni tudi sosedje!

Župnija Sv. Anton v Slov. gor. obhaja Slomškovo nedeljo dne 25. septembra na prav slovesen način. Župljani pristopijo k mizi Gospodovi, društva in tudi društvo starih vojakov skupno. Ob pol desetih je slovesna asistiranja služba božja z nagovorom in skupnim petjem. Popoldne ob štirih v dvorani prosvetnega društva slovesna akademija.

Slomškova proslava v Sv. Vidu pri Ptujju. Na praznik dne 8. septembra smo slovesno proslavili Slomška. Vsa proslava se je izvršila v znamenju mladeniške Marijine družbe. Ob desetih je množica fantov, domačih in iz okolice, napolnila cerkev. Pridigal je g. dr. Ahčin, ki je pokazal fantom Slomška kot vzor njihovi mladosti v pridnosti in vzornem življenju ter katoliški odločnosti. Nato je mil. g. prošt ptujski dr. Žagar imel veliko pontifikalno sv. mašo, pri kateri je asistiralo 12 č. gg. duhovnikov. Po sv. maši se je vršilo zborovanje v Slomškovem domu. Govo-

gastvo in podeli mir srcu. Požrešna roka ne more obdržati izobilja. Allah te blagoslovi!«

Ritanski se umakne berač iz verande in izgine v dirindaju na cesti. Mohamed se smehljiva zadovoljno, da je srečno odbil prosjaški napad. Vesel je. Sicer mu ni znano, kedaj bi naj bil izrekel prerok zgorajne besede, vendar zakaj bi jih ne bil! Niti groznje, ki je zvenela iz prosjakovih besed, ni opazil.

Vedno bolj ga privija glad. Pušenje je dobro sredstvo, ki želodec omami in ga zaziblje, da pozabi na praznino. Še ni čas zanj. Še le tedaj, ko mine najhujša dnevna vročina, se napolni kavarna.

Slednjič se le bliža njegova ura. Solnce se nagne, od zapadnega morja zapiha močan veter preko otoka, na katerem stoji veliko pristaniško mesto Bombay.

Počasi in samozavestno, kakor pristoja svečeniku, stopi na ulico, ne da bi si ne bil čisto na jasnem, da mu ne grozi nič reprijetnega.

Avtomobili švigajo na vse strani mimo njega. Njegovega vstopa v kavarno ne opazi nikdo.

Vsi čepijo na tleh in srkajo iz majhnih skodelic izborna pijačo. Drugi obedujejo, ker je v Bombayu krog četrte ure popoldne obično kosilo.

Mohamed se pomika od skupine do skupine, pri vsaki se pomudi na kratko, da vošči dober tek.

Njegova namigavanja postajajo vedno drzejša: »Vsak delavec je vreden svojega plačila!« Ati: »Verniki naj prehranijo Allahovega služabnika in ga naj vzdržujejo!«

Vsak mu pokima v zahvalo.

Med tem ko roma Mohamed po kavarni, se prikažejo pri vratih tri novi gosti.

»Zahvaljen Allah, Sahib, on je tukaj!«

»Dobro, le noter!«

Kot Sahib nagovorjeni pozdravi kratko in gre naprej. Oba druga, očito mohamedanca, kakor vsi obiskovalci te kavarne, stopita v obsežni, precej hladni prostor in se spustita bolj ob strani proč od drugih na tla. Služabnik prihitel. Naročita obed.

Mohamed se približa kavarnarju in vpraša:

»Kedo pa sta ona le dva?« (Dalje sledi.)

je doživel okoli l. 1600 kardinal D'Armagnac, ki je nekoč opazil pred svojo hišo 80letnega starčka, ki je bridko jokal. Ko ga je kardinal vprašal, zakaj se tako joka, je starček povedal, da ga je oče natepel. Kardinal se ni malo začudil, da ima ta starček še očeta in ga je torej želel poznati. Ko privedejo pred kardinala 113 let starega človeka, ki je svojega 80letnega sina natepel, ker je razžalil svojega deda s tem, da ga ni pozdravil. Ded 80letnega starčka je menda tedaj preživljal svoje 143. leto.

Inserirajte!

rili so: domači vlč. g. župnik Soklič, prof. dr. Jeraj in g. Geratič. Fantje, ki se jih je zbralo čez dve sto, so zvesto poslušali nauke, ki so jim kazali na podlagi Slomškovih načel lepo krščansko življenje. Fantovski pevski zbor je zapel par lepih Marijinih pesmi. Popoldne je pred večernico govoril gospod prošt o življenja srečnem potu za mladeniča, nakar so se oglasile res lepo zapete litanije, ki jih je pe- lo pet č. gg. duhovnikov in jim je odgovar- jala vsa cerkev. Vsa proslava je bila tako le- pa, da nam bo ostala vedno v spominu. Naj Slomškov duh vodi našo faro!

Prosvetne društvo Gornja Ponikva proslavi smrtni dan nositelja imena društva sledeče: dopoldne cerkveno opravilo ob šestih in ob desetih. Popoldne v župnikovi uti igra »Pri- bežališče grešnikov«.

Poljčane. V nedeljo dne 25. septembra se vrši v Poljčanah proslava 70letnice Slomško- ve smrti. Ob desetih bo pridiga o Slomšku, pridiguje vlč. g. dr. Meško, in sv. maša. Po sv. maši pred cerkvijo Slomškova proslava zunaj cerkve. Na proslavi govorita: ravnatelj Franc Jerebič in Mirko Geratič iz Maribora. Domačini pa tudi sosede, pridite v velikem številu, da se na dostojen način oddolžimo spominu velikega škofa Slomška!

Ponikva ob južni žel. Tudi naša mladina se pripravlja za prihodnjo nedeljo, da pro- slavi velikega Slomškega z akademijo. Na pro- gramu ima petje, govore in deklamacije. Od- dolžiti se hoče svojemu velikemu rojaku, u- čitelju in mladino ljubu.

Braslovče. Katoliško prosvetno društvo po- časti 70letnico smrti velikega škofa Antona Martina Slomškega v nedeljo dne 25. septem- bra t. l. v Društvenem domu. Na sporedu so deklamacije, petje, govor, skioptične slike. Vsi prijatelji prave prosvete, katero je s to- liko vnemo in ljubeznijo širil med sloven- skim ljudstvom ravno škof Anton Martin Slomšek, kakor tudi vsi častilci velikega na- šega škofa bodo gotovo ta dan pohiteli v naš Društven dom.

Pišce. V nedeljo dne 25. t. m. proslavimo 70letnico našega velikega sina, služabnika božjega, Antona Martina Slomškega. Saj naša prosvetna društva gredo po njegovih stopi- njah, ko imajo za geslo njegove besede: Pra- va vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske, narodne omike. Zato naše katoliško prosvetno društvo proslavi 70- letnico Slomškove smrti s celodnevno prire- ditvijo. Dopoldne je služba božja, pri kateri pridiga g. dr. Josip Hohnjec iz Maribora. Popoldne po večernicah pa bo sklep proslave v dvorani g. Kostevc. Spored bode sledeč: 1. Otvaritev. 2. Petje Slomškovih pesmi. 3. Slavnostni govor, govori predsednik Prosvet- ne zveze g. dr. Josip Hohnjec. 4. Slavnostna predstava Jalenove drame »Bratje«. Vstopni- na bo zmerna. Zato vabimo že danes za ta dan vse, tudi sosede v Pišce. Na svidenje! Pokažimo, da smo vredni Slomškega. In ta dan naj kipe proti nebu tudi molitve vernega slovenskega ljudstva, da bi Vsemogočni kma- lu dal, da bomo škofa Antona Martina Slom- škega častili na oltarjih!

SLOMŠKOVA PROSLAVA V LJUTOMERU.

Slovenska Štajerska je kakor dolg, dnevno naraščajoči niz duhtečih šopkov, poklonjenih Slomškovega spominu. V nedeljo, 18. sep- tembra, je Ljutomer tem nizu pridružil kito duhtečega cvetja. Velika dvorana Katoliške- ga prosvetnega doma je bila polna občinst- va, ki je hotelo proslaviti Slomškovo oblet- nico. Med navzočimi so tudi bili p. č. gospo-

da dekana Weixl od Sv. Križa pri Ljutomeru in Horvat iz Velike Nedelje in č. č. gospodje Ostrž, župnik pri Mali Nedelji, cezanjevski provizor Ferik in središki kaplan Stakne ter mnogo krajevnih in okrajnih predstavnikov krščanske prosvete. V največjem številu pa je bila zastopana mladina, ki je s tem dokazala, da jo vleče srce k velikemu njenemu du- hovnemu očetu. Slavnostni govornik, pred- sednik Prosvetne zveze g. dr. Hohnjec je izvajal, da je predmet naših proslav ne oni Slomšek, ki je pred 70 leti po telesu umrl, marveč tisti, kojega duša uživa blaženost pri Bogu in kojega duh živi med našim narodom v njegovih spisih, pesmih in delih. Ta Slom- šek ni nikdar umrl ter tudi nikdar ne bo. Njegov veliki lik stopa vedno bolj izrazito in živo pred naše oči. Slomšek je bil nedose- žen oblikovatelj značaja slovenskega naroda. Sam dovršena osebnost s svetniško krepost- nostjo je vzgajal in izobraževal dušo naroda, osobito njegove mladine po vekotrajnih krš- čanskih idealih na osnovi slovenske narod- nostne ideje. Ni ga bilo med našim narodom tako vnetega in vztrajnega glasnika katolišt- va in slovenstva, kakor je bil Slomšek. On je bil početnik one velike prosvetne akcije med našim narodom, ki dobiva vedno večji razmah ter je najboljšo jamstvo za obstoj na- šega naroda, ki se zaveda svoje zgodovinske, od božje previdnosti mu podeljene naloge. Člani in članice Prosvetnega društva so pod režijo kaplana Munda prav dobro proizvajali igro »Pri kapelici« s sodelovanjem izvrstno usposobljenega Rakuše od Svetinj. Pevski zbor, moški in mešani, je pod vrlo preizkuš- enim vodstvom g. Potočnika med splošnim o- dobrevanjem izvrstno zapel nekaj Slomško- vih pesmic. Bila je to proslava, dostojna Slomškovega spomina.

Žalostna slika.

Po cestah Amerike se podi letos cela armada brezdomovinskih otrok, kojih število cenijo na 200.000. Vetru in vre- menu izpostavljeni, zaviti v cunje in mučeni od glada, blodijo deca po po- sameznih državah Severne Amerike.

»Mnogo otrok«, pojasnjuje dr. M. Mil- len, profesor gospodarstva na vseučil- nišču v Čikagi, »je bilo prisiljenih, da so zapustili očetovo hišo, ker starši ni- so bili v stanu, da bi jih preživeli. Kr- vavečega srca izjavi lepega dne oče si- nu: »Izgubil sem službo in ne morem dobiti dela. Ko jaz nisem bil starejši, kakor si sedaj ti, sem že skrbel sam za sebe. Glej, kako se boš preživel, moj ljubi, Bog in sreča s teboj na potova- nju!«

Tako zapuščajo otroci rojstno hišo, da bi nastopili brezkončno romarsko pot iz dežele v deželo, iz mesta do me- sta, neprestano gnani od upanja, da bodo vendarle kje naleteli, na boljše življenske razmere. Pri teh brezplod- nih potovanjih in blodnjah se vali ve- riga neskončnih razočaranj, trpljenja in očitkov.

Konečno pa se otroci le navadijo na potepuško življenje. Novi pridejo v do- tiko z drugimi, ki so nastopili roma- rsko pot pred njimi in ki so se že nava- dili po odločitvi moralnih pojmov na poklicno brezdelnost. »Samo bebcji še delajo«, naglašajo mladostni vagabun- di, ki so se oklenili novega življenja na

cesti. Tako se zgodi, da jim postane trudapolno iskanje dela, ki jim je bilo po ločitvi iz očetove hiše še cilj, kmalu breme, da sovražijo delo in jim je ljub- še čisto nevezano in neodvisno života- renje. »Le bebcji delajo«, je geslo te ameriške otroške armade. Potujejo, kakor morejo, spijo, kakor jim je mo- goče, jedo, kje in kakor jim nudi pri- lika.

Da bi ta deca še kedaj našla pot v urejeno življenje, je izključeno. Več- krat se je že izkazalo, da so se otroci odločno uprli, ko so jih hoteli odvesti domov, in so si rajši izvolili nevarnos- ti in nesigurnost potepuškega življe- nja, kakor pa življenje v rodbini pod materino in očetovo vzgojo. Razen ne- varnostim kot slepi potniki, razven la- koti in žeji so izpostavljeni ti mali pot- niki predvsem mrazu. V nekem mestu na zapadu so našli minulo zimo v vla- ku 35 težko bolnih otrok, ki so se skri- vali pod kolesi in kjer so pač dobili kak kot. Eni so imeli pljučnico, na drugih je glodala jetika. Ravnateljstvo neke železniške družbe je javilo v Wa- shington vladi, da je tekom enega leta pri skakanju iz vlakov samo na tej progi se ubilo 50 otrok, 100 pa se opas- no poškodovalo za celo življenje.

Skozi mesto El Paso v državi Texas, ki šteje (mesto namreč) 25.000 prebi- valcev, je korakalo v dobi šestih mese- cev 45.150 potepuških otrok. Policija pusti mladostne vagabunde na miru, ker ne more vseh prijeti, ko pa so ječe itak prenapolnjene z — največjimi zlo- činci.

Marenberg. Naš trg je z začetkom tega me- seca oživel. Skupine otrok, čijih mišljenje je še bolj v prostosti in radosti počitnic kakor pa ob šolskih predmetih, mirno prihajajo v šolo. — V Zgornji Vižingi je umrl 40letni po- sestnik Karel Korent, bivši vuzeniški orožni- ški komandir. Že nad dve leti je bolehal pred vsem na srcu, dokler ni bil v začetku meseca septembra rešen navezanosti na bolniško po- stelj. — V Zgornji Vižingi je na lepo nedeljo prišlo do pretepa. Tri osebe so lažje ranjene. — Cene hmelju rastejo. Zato naši hmeljarji ne silijo s prodajo hmelja.

Vurberg. Naša vurberška župnija je bolj hribovita, koje hribočki so posajeni z zlaht- nim sadnim drevjem ter vinsko trto, od ka- terih je nekdan naš marljiv kmetič imel le- pe dohodke, da je lahko gospodaril ter si še kaj prihranil za starost. Tudi letos je naš kmetič upal na lepe jesenske dohodke, pa so bili računi prekrižani. Krasno je bilo gledati meseca maja po naših sadonosnikih, ko je vse cvetelo, kakor v raju, se vsled krasne po- mladosti vse lepo razvilo, tako da se je začelo sadno drevje šibiti pod veliko težo. Tudi v vinogradih je lepo kazalo. Pa prišla je veli- ka suša, ki nam je vse požgala, krmo za ži- vino in druge poljske pridelke, sadje in gro- zdje pa je v rasti zaostalo ter ostalo drobno. Pa prišlo je še hujše. Prihrumelo je od Av- strije dol kakor brzojav nagla in strašna ne- vihta stočo, pred katero se je moralo vse klo- niti, bil je pravi ciklon, ker kaj podobnega ne pomnijo najstarejši naši ljudje. Najbolj

debele hraste, smreke, bore je lomilo in ruvalo kakor palčice, kaj pa šele ubogi sado-nošniki, ki so bili težko obloženi. V desetih minutah je naš ubogi sadjar bil ob vse, dre-vje zrúvano in polomljeno, sadje pa posuto po tleh na debelo, vinogradi pomandrani v tla, potolčeni od toče, ter uničeni za več let. Najhujše so prizadete Gomile in Grajenšak ter delno Krčevine, kjer je vse uničeno od toče, od viharja vse polomljeno in zrúvano, celo več streh je vihar odnesel. Pa še ni bilo dovolj. Kar je še ostalo ta dan, to je še pa vzelo pozneje, ko je zopet med hudo nevihto padala četrť ure debela toča s strašnim nali-vom. Žalostno in obupano ogleduje sedaj na-še marljivo ljudstvo svoje razdrapane domo-ve ter pomandrana polja in vinograde in se vprašuje, kje sedaj vzeti denar za davke, za obutev, za obleko ter za popravilo hiš! V po-prejšnjih letih so ob podobnih nesrečah prišli pogledat nesrečo poslanci, da so se zavzeli na višjih mestih, danes pa ni nikogar, da bi se pötegnil za ubogeга kmeta.

Sv. Martin pri Vurbergu. Tiho in mirno, brez zunanjih svečanosti, je praznovala žup-nija sv. Martina 140letnico svoje ustanovitve. Leta 1792 je bila namreč prejšnja šentpeter-ska podružnica povzdignjena v župnijo. 11 duhovnikov je v teku 140 let paslo tamošnje ovčice. Prvi, ki še dandanes živi v ljudskih dušah, je bil Franc Koren. Rojen pri Sv. Pe-tru pri Mariboru, je obhajal leta 1815 pri Sv. Martinu zlato mašo in končno istotam umrl leta 1820. Sledil mu je za kratko časa Spesič Mihael od Sv. Miklavža pri Ormožu, ki je pozneje postal nadžupnik v Hočah in je tam tudi pokopan. A že leta 1826 je prevzel žup-nijo Jakob Markovič in jo vodil do svoje smrti leta 1841. Zopet mu je za malo časa sledil Jeklevič Anton iz Podzemlja na Kranj-skem, ki se je kot vpokojenec naselil v Sel-nici ob Dravi in je tam tudi pokopan. Sledil mu je Zorman Gregor od Sv. Trojice v Slov. gor. Župnijo je vodil 6 let, od leta 1849 do l. 1855, na kar mu je sledil Franc Mihelič, ki je bil rojen na Vurbergu leta 1802 in je umrl kot župnik pri Sv. Martinu dne 6. dec. 1867. Miheliču sta sledila Povše Matija iz Ormoža in Viher Filip iz Frama. Obeh se še ljudstvo spominja. Njima je pa sledil sedanji župnik, vlč. g. Anton Lajnšic. In ko obhaja župnija 140letnico, obhaja njen dušni pastir 40letni-co, kar je stopil pred oltar Gospodov. V vrsti naštetih dušnih pastirjev je zadnji, a po za-slugah, ki si jih je pridobil za svojo župnijo, častno zastopa svoje prednike. Njegova skromnost ne pripušča, da o njegovem delovanju sliši širna javnost, zato mu na tem mestu le samo želimo, da posnema svojega davnega prednika Franca Korena in čez 10 let obhaja pri Sv. Martinu svojo zlato sveto mašo. Dal Bog!

Sv. Trojica v Slov. gor. Vreme se je po zad-njih deževjih že močno ohladilo. Res je sicer, da so dnevi še zmiraj prav topli, celo vroči, vendar so pa noči postale že občutno mrzle. — Našega g. kaplana so v prejšnjem mesecu pri kraljevi banski upravi v Ljubljani obso-dili na 120 Din kazni ali dva dni kajhe, ker je bil pri lanskim novembarskih volitvah pre-malo priden. Prav enaki pozdrav je dobil iz bele Ljubljane tudi g. Recek. Še hujši šnofec pa je dobil istočasno neki znani rodoljub iz ene naših sosednjih župnij, ki so mu v beli Ljubljani naložili celo 500 Din kazni, ali pa mora za 10 dni iti jest ričet. Pa smo Trojiča-ni radi pridni, pa smo še vse premalo.

Sv. Vid pri Ptujju. V nedeljo dne 25. septem-bra praznujemo 400letnico turške nesreče s

slovesno službo božjo predpoldne, popoldne po večernici pa v Slomškovem domu s pev-sko prireditvijo. Uljudno vabimo!

Frankolovo. Zavoljo pomanjkanja duhov-nikov in zavoljo Slomškove proslave, ki se vrši v nedeljo dne 25. septembra t. l. v Voj-niku za celo novocerkovsko dekanijo, bo le-tos na shod na kvaterno nedeljo dne 25. sep-tembra pri podružnici presv. Trojice na Goj-ki le ena sv. maša s pridigo ob 10. uri pred-poldne.

Ponikva. Tudi pri nas toži vse o krizi in suši. Prizadeti so zlasti kmetje po hribih, kjer je suša uničila travnike in njive. Tudi vodo morajo nekateri od daleč nositi in vo-ziti. Celó vas Ponikva, ki ima novozgrajen vodovod, trpi za pomanjkanjem vode. Suša tudi vodovodnim izviro-m ni prizanesla. — Najnovejše je pa nagla smrt mlade gospodi-nje na Tičevem Neže Berglez. Dne 16. septem-bra popoldne je prišla iz poljskega dela do-mov, kjer jo je zadela možganska kap. Za-pušča dva majhna otročička. Pokopali smo jo v soboto ob velikem in splošnem žalovanju.

Šmarje pri Jelšah. Grozdje nam v tej izred-no vroči jeseni silno lepo zori in je upati na kar najboljši pridelek, da bi nam ga le po-leg sršenov, os in muh tudi človeški tatovi pri miru pustili. — Na novo smo si v Kato-liškem domu v letošnji zimi svoj oder pre-uredili in na zelo trdno podlago položili. Do-sedaj pa smo se mučili z dozidavo prostranih prostorov za garderobo in knjižnico, za od-borove seje, pevske in glasbene vaje ter za manjše poučne shode. Na Slomšekovo nede-ljo popoldne nameravamo vse to slovesno bla gosloviti in našemu Prosvetnemu društvu kot dar izročiti. Ob tej priliki bo tudi slav-nostna akademija z deklamiranjem in pre-pevanjem Slomškovih pesmic, z nagovorom o našem največjem verskem in narodnem bu-ditelju in vzgojitelju in pa igra domačih de-klet. Obeta se nam tedaj res prav lepa in po-menljiva proslava 70letnice Slomškove smr-ti. Pa bo tudi prav tako; saj je slavljeni služ-banik božji naš rojak iz Sloma na Ponikvi.

Šmarje pri Jelšah. Pameten bodi, tako so nas starši učili nekda. Pametno je sodil naš dopisnik v zadnji številki »Slovenskega Gos-podarja« o naših fantih z besedo: »Nož in pa fantovski ponos pač ne sodita skupaj!« Saj nož ni znamenje ne moči in ne poguma, ampak znak strahopetnosti in roparske krvolo-čnosti. Vsaj v naši dekaniji so se tega pravila pošteno vzgojeni fantje dozdej in že dolgo vrsto let prav pridno držali, ko o kakih po-koljih pač niti slišati ni bilo. Sedaj pa bi naj naenkrate pozabili na Slomškov opomin, da jim je Bog izročil trojno premoženje, naj ga rabijo staršem v ponos, domovini v korist in Bogu v čast, in sicer zdravo telo, dobro gla-vo in pošteno srce! Nož naj le ostane mesar-ju kot potrebno orodje, fantu pa Bog daj in ohrani trdo zdravje in veselo srce, ki sta več vredna ko vse zlato in sta boljša kakor pol-ne skrinje zakladov. Toda kaj pomaga moja svaritev in moje poučevanje, ko pa surovi

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, zape-ka, gniloba v črevesu, žolčnat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, bleđa barva obraza izginejo često po večkratni u-porabi naravne »Franz Josefove« grenčice s tem, da jo izpijemo kozarec, predno ležemo spat. Specijalni zdravniki za bolezni v pre-bavilih izjavljajo, da je »Franz Josefova« vo-do toplo priporočati kot v te namene služee domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špece-rijskih trgovinah.

prijatelji noža ne vzamejo v roke poštenega lista in tudi med pridigo zunaj cerkve osta-jajo! Pomagalo bi, če bi se dobri fantje po Slomškovem zgledu za svoje tovariše pobri-gali in jih k dobremu napeljevali, in želeli bi bilo, da se uresniči nasvet zadnjega »Slo-venskega Gospodarja«: »Treba bo fantovskih organizacij za oliko srca in za boj proti ne-izmernemu zavživanju alkohola ter proti ne-spametni uporabi noža« in ne bo več treba toliko zagovarjanja naukov in kazni pred so-dišči.

Jantar — bogastvo morja.

Jantar! Dragocenost, ki takorekoč raste v morskem pesku. Največja le-žišča teh draguljev so na obali Baltiške-kega morja.

Kako je nastal jantar?

V sivi davnini so tam, kjer danes va-love valovi Baltiškega morja, rasli o-gromni jelovi gozdovi. Kakor menijo zemljioslovci, pa je te gozdove v tako-zvani terciarni dobi zagrnilo morje in vse rastlinstvo se je pogreznilo v mor-sko globočino, jelove gozdove je zasul fini morski pesek. Kar je od teh jelo-vih gozdov še ostalo, to je jantar, ki ga ljudje poznajo že tisočletja. Jantar ni namreč nič drugega, kakor strnjena je-lova smola. Jelka, ki je kje načeta, iz-ceja iz sebe smolnat sok, ki teče po drevesu na tla in se tu strdi. Čezenj pada iglasto listje, na to se zopet cedi smola itd. V teku sto- in tisočletij so se nabrale na tleh cele plasti smole v kroglicah in palčicah. Ko je morje za-grnilo gozdove, je drevje hitro segnilo, smolnate plasti pa so se ohranile ter od tisočletja in tisočletja postajale bolj trde. Ker pa je smola razmeroma lah-ka, so jo morski valovi metali na ob-režje. Danes dobivajo jantar v modro-sivem ilovnatem pesku, v takozvani: modri prsti. Ta prst je kake tri metre debela ter pričinja že nekaj metrov pod morskim dnom, na obrežju pa so jo našli 5 m pod morskó gladino. Ker je obrežje skoraj povsod več ko 20 m visoko nad morjem, je najti plast, v kateri se skriva jantar šele v globočini 30 metrov.

Barva in oblika jantarja.

Jantar ima različne barve: je rumen in rjavkast, prozoren in nekako zastrt. Ribiči, ki iščejo jantar, pravijo jantar-ju, ki ni prozoren, da je »barva kislega zelja«. Velike kose jantarja obdelajo takoj, male kroglice pa poprej segre-jejo, in jih potem stisnejo več skupaj v en kos, katerega potem obdelajo. — Strokovnjaki seve cenijo naravni jan-tar bolj. Redko kedaj dobijo jantar v taki obliki, kakršnega je napravila na-rava že na drevesu. To so podolgaste raztegnjene, veliki kaplji podobne ma-le kroglice, ki dokazujejo, kako je smo-la počasi lezla iz ranjenega drevesa. Dobiti pa je tudi prave kapljice in tu-di cele kose, ki so se strdili in so se sprijeli na tleh. V teh velikih kosih je lahko razločiti posamezne kapljice.

Jantar — rastlinstvo in žuželke.

Najbolj zanimivo pri jantarju je, da nam vsaj v malem pokaže kos nekda-

njosti potopljenih gozdov. Ko je smola padla na tla, se je je oprijelo marsikaj, ali žuželke ali igle jelk ali kaka druga stvar. Zato najdemo danes v jantaru živiljske oblike iz davne preteklosti, kar učenjakom služi za proučevanje. Iz teh jantarskih vsebin so naravoslovci dognali, kakšno rastlinstvo in živalstvo je bilo tedaj na zemlji. Žuželke tistega časa so bile prav take, kakršne so dandanašnje, rastlinstvo pa je bilo tako, kakršno se danes nahaja v bolj južnih krajih. Na bregovih Baltiškega morja je torej pred mnogo tisoč leti vladalo južno podnebje. Dognali so, da so poleg jelovega in listnega drevja rastle ob Baltiškem morju tudi palme, ciprese, magnolije in cimeti.

Jantar v starem veku.

Jantar so poznali že Grki in so ga imenovali »elektron«. Dobivali so ga pa prav tako na baltiški obali, kakor ga dobivajo danes. Že pred 2000 leti so v teh krajih ljudje nabirali jantar in ga prodajali daleč proti jugu, bodisi po trgovskih potih, ki so vodili po suhem, ali pa so ga vozili drzni feničanski mornarji v majhnih ladjicah iz Baltika okrog vse Evrope skozi Gibraltar, Sredozemsko morje na Grško in v Egipt. V vseh starinskih grobiščih dobimo okraske iz jantara.

Pridobivanje.

Kako dobivajo jantar? Najboljša »želez« za jantar je v dneh po hudih viharjih, ko so morski valovi že več dni bičali zemljo in raznesli mehko morskno dno, so odprli tudi takozvano »modro plast« pod morskim dnom ter prinesli na površje jantar, ki so ga vrgli na obrežni pesek. Ko se valovi zopet poležejo, hite prebivalci na obrežje in iščejo jantar. Pri tem marsikdo, ki mu je sreča mila, zasluži velike svote. Ribiči veslajo z dolgimi mrežami na morje in love tudi morske rastline, med katere so se vjele jantarjeve kroglice. Morske rastline, ki nosijo s seboj jantar, spoznajo ribiči po modrikasti barvi, katero so dobile rastline od modre prsti. Taki dnevi so za prebivalce tega morskega obrežja dnevi sreče. To, kar so nalovili, imenujejo »bлагослов obrežja«. Na obalo pa ne priplavajo vsi kosi jantara, ki ga je morje dvignilo izpod morskih tal, ampak marsikak kos pade nazaj na dno, kjer obleži v morskem pesku. Kadar je ob mirnem vremenu voda tako čista, da je videti ne pregloboko dno, ribiči lahko opazijo na dnu rumeni kamen, ki se razločno loči od belega peska. Kadar ribiči kaj takega opazijo, brž prihite z dolgimi mrežami in črpajo dragocenosti z morskoga dna. Včasih tudi potapljači iščejo jantar na morskem dnu, vendar se to manj izplača.

Gagat.

Poleg jantara je še en kamen, ki je nastal iz drevesnih snovi, to je gagat. Je popolnoma črn kakor oglje ter zgoščenemu premogu podoben. Dobivajo ga pred vsem na Angleškem, kjer ga predelujejo za žalne okraske. Je težji kot jantar in tudi trši, je pa krhek tako kot jantar. Če ti jantar ali gagat pa-

de na tla, se razbije. Zato je treba na te vrste dragih kamnov prav posebno paziti.

Vprašanja in odgovori.

B. K. v Š. Posestvo so mi pri zapuščinski razpravi previsoko cenili, kaj naj ukrenem proti? — Drugega ne morete, kot dati izjavo, da pod takimi pogoji vi posestva ne prevzamete, naj ga kdo drugi od vaših. Glede ostalega govorite z odvetnikom, ki vam bo že pomagal.

I. B. v R. Ali sem kot oče devetih otrok prost kuluka? — Ne.

J. Z. v Š. Kje lahko kupim pšenico? — Koliko je kmetov, ki jo imajo na prodaj! Pa vi ne veste za njega, oni ne za vas. Ako hočete, pišite Gospodarski zvezi v Ljubljani.

J. B. v Št. J. Ali imam kot oče devet otrok pravico do zmanjšanja taks na gozdarski šoli? — Ne. Zapomni si vsi, da so zaradi devetih otrok davka prosti, da so samo državne davka prosti, vse drugo pa morajo plačati.

F. D. v G. Nas je sedem porokov, kako da sedaj samo mene toži hranilnica ali moram vse samo jaz plačati in višji znesek, kakor sem podpisal? — Glede vašega poročila vam lahko damo pojasnilo: Vi ste podpisali zadolžnico, je vseeno, če ste jo zadnji, ker jamčite nerazdelno, to je, da eden plača vse, če drugi nimajo. Podpisali ste tudi, da ste porok ne le za glavnico, ampak tudi za obresti in stroške. Zato je svota narastla. Vaši soporoki so postali med tem nemaniči, eni tako, drugi drugače. Ako prenosil v zemljiški knjigi niso že 6 mesecev stari, jih lahko izpodbijate. Poleg tega zahtevajte, da kupnina za posestvo, na katerem je bil dolg vknjižen, doseže tako visoko, kot je dolg, potem morda vas ne bo zadelo plačilo, sicer pa morate vse plačati. Imate pa, če ste vi plačali, pravico, proti vsakemu soporoku vložiti tožbo na povračilo. Tako tožbo vam more sestaviti dober odvetnik.

F. K. v Sv. B. Ali smem imeti dve obrtni delavnici? — Seveda smete! Prijaviti morate novo v novem kraju kot podružnico in pomočnika kot poslovodjo.

H. V. v P. Kdaj bo žrebanje srečk katedra v Beogradu? — Dne 20. septembra 1932.

St. J. v B. Brezposelen kovaški pomočnik išče službo. — To morate dati v inseratni del. Uredništvo službe ne posreduje, naročite inserat pri upravi lista.

J. H. v S. Neka oseba nam kali vodo z nesnago. Kaj naj napravimo? — Opozorite jo, bo vendar toliko obzirna, da pranje ne spada k pitni vodi. Ako noče, javite zadevo občini, ker je studenec za vso okolico.

G. H. v S. Imam izgovorjen prevžitek, pa ga ne da. Kako ga dobim? — Treba je izterjati kot kak drug dolg. Ako noče, je treba tožiti!

M. O. v L. Ali je zakupnik lova dolžen plačati odškodnino za škodo po zajcih? — Škodo morate takoj prijaviti njemu in občini, da jo ceni, nato šele lahko dobite odškodnino.

Nova knjiga.

»Slomšek naš duhovni vrtnar« je naslov knjižici, ki je pravkar izšla. Napisal jo je Etbin Boje, založila Leonova družba v Ljub-

je poceni, ako se nabavi direktno iz tovarne; radi tega pišite takoj po novi, veliki cenik

tovarni perila
Stermecki
Celje št. 24

kjer najdete za moške srajce po 22, 26 in 28 Din, hlače 16, 19 in 22 Din; za dame hlače 16, 23 in 30 Din, kombinirane 34, 40 in 46 Din in vse drugo perilo.

Cene globoko znižane! Izbira ogromna!
Zahtevajte brezplačni, bogato ilustrirani cenik!

ljani. Dobi se že tudi v Mariboru v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila za ceno 12 dinarjev. Knjižica bo dobro služila vsem, ki se za Slomška zanimajo zlasti iz vzgojnega, a tudi iz osebnostnega stališča. Knjigo toplo priporočamo!

Raznoterosti.

V današnjih časih morski roparji na Črnem morju. Časopisje iz Bukarešte poroča o holandskem parniku »Galilesek«, ki je postal na vožnji po Črnem morju plen morskimi roparji, ki ogrožajo že nekaj dni obalo in manjša pristanišča. Do sedaj se ni posrečilo dognati, odkod so lopovi in kje se skrivajo. Skrivališče bo gotovo na enem izmed otokov v Črnem morju, kjer bode težavno bandite izslediti, kaj še le prepoditi in jih iztrebiti. Mož od pasadke holandske ladije je podal o napadu take zanimiv opis: »Stali smo pred Constanzo, da bi zapeljali v jutro v luko. Ne daleč od nas so čakale zasidrane še druge ladje na vzhod solnca. Krog 12. ure v noči, bilo je temno kot v rogu, smo slišali v naše kabine trkanje ter krič. Predno smo se zavedli, kako in kaj, udere k nam par ljudi, maske na obrazih in samokrese v rokah. Kaj smo hoteli učiniti? Tolovaji so nam veleli molk in so nas napodili v majhno kamro. Z oficirji so postopali ravno tako. Eden je počakal pred vrati kamre in grozil, da bo takoj streljal, ako bi se kateri drznil ganiti ali celo kričati. — Brez dvoma: presenetili so nas. Po

dolgotrajni vožnji smo imeli na krovu samo eno stražo, katero so roparji zvezali. Ko smo čepeli spodaj v ujetništvu, smo čuli, kako so nosili banditi na krov zaboje in jih metali v pod parnikom pripravljene čolne. Po izropanju parnika so izginili kakor strele. Ko se je naš tolovajski stražnik odstranil, smo skočili po orožje, streljali v noč, a nismo ničesar čuli. Spustili smo v morje čolne, a tudi na ta način nismo zamogli ničesar doznati. Razbojniki so zginili neslišno, kakor so tudi prišli. Napadli so naš parnik v majhnih ribiških čolnih.

Kakšna žival je polž? Francosko ministrstvo za kmetijstvo bode moralo v kratkem sporočiti svojo odločitev v zelo važnem vprašanju, za kakšno žival se smatra polž, za domačo ali divjo? Vinogradniki v Burgundiji se namreč že dolgo ponašajo s stranskim izdelkom svojega poklica, z vinogradniškim polžem, ki velja širom Francije za prvovrstno poslastico in gre dobro v denar. Vinogradniški polž živi od trtnege listja. Lov na te polže pa je postal tako živahen, da smatrajo vinogradniki svoje koristi za ogrožene, ker vse išče vinogradniške polže. Zato so se burgundski lastniki vinogradov lovu na polže odločno uprli, pri tem pa so pozabili, da jih v tem ne podpira prav noben francoski zakon. Francija ima sicer natančen zakon o ribolovu in lovu na divjačine, zakonodavci pa so popolnoma pozabili na zakon v zaščito polžev. Nikjer ni zapisano, komu je dovoljeno loviti polže in kje je to dovoljeno, kje prepovedano. Tako se dogaja, da si lastniki vinogradov in posestniki tolmačijo pravico do polžev drugače, kakor polžji lovci in iz tega različnega tolmačenja nastajajo spori. Neki odvetnik, ki je imel ponovno opraviti pri sodišču zaradi polžev, pravi, da bi se polži zaradi svojih rožičkov morali uvrstiti med »rogate« domače živali — lovci na polže pa se zagovarjajo, da polžev niti ne love v mreže, niti jih ne streljajo in da zato ni potrebno nobeno posebno dovoljenje.

Najdaljša cevna napeljava na svetu. Angleški, ameriški in francoski kapital je s polno paro na delu, da zgradi na celem svetu najdaljšo napeljavo po ceveh, po katerih bo teklo surovo olje. Gre za napeljavo v Iraku — ob rekah Evfrat in Tigris v osrednji Aziji —, ki bi vodila iz Kirkaka, petrolejske pokrajine v Mossulu, do Sredozemskega morja na daljavo 1860 km. Stroški so preračunani na 10 milijonov funtov šterlingov. Nad rekama Tigris in Evfrat bodo napravili žično železnico, po kateri bodo prepeljevali material in živila za delavce. Pod obema rekama bo tunel, skozi katerega bodo položene cevi za odpremo petroleja ali nafte. Predvidenih je 13—15 postaj za šrpanje nafte iz zemlje. Napeljava bo gotova leta 1935.

Bogata nagrada za prvo kuverto račne pošte. Udruženje francoskih napiralcev znamk ponuja poldrugi milijon dinarjev za prvo kuverto, ki je bila odposlana po zraku. Čeravno spada pošiljanje pisem po zraku v najnovejšo dobo, je bilo pismo, kojega kuverto

Dr. Klara Kukovec zopet redno ordinira od 9. do 11. in od 14. do 16. ure, Krekova ulica 18, Maribor. 1053

išče francoska družba, odposlano v zrak dne 9. januarja 1793. Vzel ga je seboj Francoz Jean Pierre Blanchard, ko se je dvignil v Filadelfiji v Severni Ameriki v balonu v zrak. Zgodovinsko pismo ima radi tega toliko vrednost, ker ga je podpisal prvi predsednik Združenih držav Severne Amerike Jurij Washington.

Najvišji stolp na svetu. V Čikagi bodo postavili iz jekla stolp, ki bo 620 m visok. Stroški za zgradbo so preračunani na 3 milijone dolarjev.

Jubilej uličnih hodnikov. Meseca junija leta 1782 so v Parizu na cesti Rue de Odeon položili prve hodnike za pešce, kar je v tistem času bil pravi čudež. Kmalu so začeli delati obcestne pločnike tudi po drugih pariških cestah, nakar je ta vzgled našel posnemovalce po številnih evropskih mestih. Še leta 1780 je dekret francoskega kralja strogo prepovedal, metati skozi okno na cesto pomije in umazano vodo, češ, da je to za ljudi, ki kaj takega dobijo na glavo, zelo neprijetno. Ta navada, metati pomije kar skozi okno na cesto, je bila menda v Parizu splošno razširjena. Povzročala je strašen smrad po pariških ulicah. Zaradi tega smradu so se francoski kralji tudi preselili iz Pariza v Versailles.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Pri parlamentarnih volitvah na Švedskem, ki so se vršile zadnje nedeljo, so dobili od 212 poslancev socijalni demokrati 104, kmečka zveza 36. Stara vlada je odstopila.

Župan Klampfer umrl. Zadnje nedeljo je umrl zadet od kapi pri Sv. Martinu pri Vurbergu zaslužni župan Ivan Klampfer, star komaj 51 let.

Dvojno poroko so obhajali v nedeljo dne 18. t. m. v ugledni Klemenčičevi hiši pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Poročila sta se sin Ivan in hčerka Katica. Bilo srečno!

Ker je miril, je plačal z življenjem. V vinoču na Pohorju nad Radvanjem pri Mariboru so se stepli zadnje nedeljo pivci in začeli razbijati. Na pomirjenje razgrajčev je prihitel tudi Jakob Klemenčič, pomožni žel. delavec iz Razvanja. Ker je miril pretepače, ga je udaril nekdo z ostrino sekire po prsih s tako silo, da je kmalu po prevozu v mariborsko bolnico umrl.

Radi zastrupljenja moža 20 let robije. Celjski senat je razglasil dne 19. t. m. tole razsodbo: Britovšek Julijana, stara 60 let, je kriva, da je dne 8. maja t. l. v Šmartnem pri Slovenjgradcu po zrelom preudarku, s strupom in iz koristoljubja usmrtila svojega moža Britovška Ivana s tem, da mu je dala zaužiti cmoke, v katere je pridejala fosfor, radi česar je Britovšek Ivan dne 13. maja t. l. na posledicah zastrupljenja umrl in je zato obsojena na 20 let robije, stalno izgubo častnih državljskih pravic in na povračilo sodnih stroškov, ki jih je smatrati za iztirjljive. V kazen se ji šteje tudi preiskovalni zapor od

13. maja dalje, ko je bila aretirana. Tudi po razglasitvi sodbe je obtoženka še vedno odločno zanikala, da bi bila moža usmrtila.

Maribor bo proslavil 70letnico Slomškove smrti v soboto dne 24. t. m. ob pol 9. uri zvečer v Narodnem gledališču z zelo pestrim sporedom.

Sv. Janž na Dravskem polju. Tukajšnje prosvetno društvo priredi v Društvenem domu v nedeljo dne 25. t. m. ob treh popoldan Slomškovo proslavo. Na sporedu sta dve igri »Sultanova hči in dobri vrtnar« in »Satana, naš pevski zbor bo pa zapel nekaj Simoškovih pesmi.

Selnica ob Dravi. Čitalnica priredi v nedeljo, dne 25. t. m. ob treh popoldne proslavo spomina 70letnice Slomškove smrti. Na sporedu bo govor o Slomšku, deklamiranje in petje Slomškovih pesmi ter igra.

Polzela. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 25. t. m. Slomškovo proslavo. Vabimo k obilni udeležbi!

Pišce. Vedno kaj novega pogruntamo. Sedaj je naša kmečka hranilnica in posojilnica storila posnemanja vreden korak in je pripravila za vse dolžnike za prihodnje leto načrt o znižanju obresti ra dana posojila, kar priporočamo tudi drugim zadrugam. V kratkem ta načrt priobčimo.

Opozorilo. Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru obvešča, da nima nikakih zvez in tudi ni istovetna z Gospodarskim društvom v Mariboru. 1063

SADJARJI! Ne dajajte jabolk za vsako ceno! Iz trgovskih krogov smo izvedeli, da imajo razni prekupci v Mariboru izredno velik zaslužek! Dne 25. t. m. je tudi carina za 30 par pri 1 kg znižana in zato vsaj za to svoto dvignite ceno sadjul Podoželjski trgovci, ki imate interes na tem, da kmet kar največ denarja dobi, glejte tudi sami na to, da bodo cene pravilne!

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Sprejemem služkinjo na majhno posestvo, katera je vajena vsega dela, s 15. oktobrom, pod znamko »Ubojgljiva«. 1064

Proda se travaik 2 in pol orala v Ložanah, izve se pri Ivanu Vogrin, Vukovje, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 1062

Sode nove hrastove, 10—15 hl vsebine, liter 1 Din izdeluje Pavel Ledinek, sodar, Maribor, Gozdna ulica 6. 1060

Vajenca sprejme knjigovoznica Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Kupim takoj dva mlada bika do 800 kg marjadvorske pasme, že licencovana, če mogoče vprežna. Pesep, Dol. Počehova št. 15, p. Pesnica. 1061

Voz halbrater na prodaj. Babno 11 pri Celju. Cena nizka. 1058

Lepo posestvo z velikim vrtom, travnik, gozd, njive, dve kravi in z vsem gospodarskim orodjem, električna razsvetljava poceni na prodaj. Pobrežje, Vrtna ulica 6. 1059

Dobra sodba.

Skopuh je izgubil mošnjo, v kateri je bilo 800 srebrnikov. Dal je razglasiti, da bode prepustil tistemu, ki mu vrne mošnjo z denarjem, iz nje 100 srebrnikov.

Mošnjo je našel berač in je slišal tudi razglasitev. Ker je bil pošten, je takoj poiškal skopuha in mu je izročil denar.

Skopuh je preštel srebrnike in žal mu je bilo, da bi moral obljubljenih 100 dati beraču. Zato je nekoliko pomisljal in je rekel:

»Bilo je v mošnji 900 srebrnikov. Kakor vidim, si si svoje plačilo že vzel, ker jih je tu samo še 800.«

Berač je bil v začetku presenečen, potem pa jezen. Zaman je zatrjeval, da ni vzel nič enega izmed srebrnikov in da je vrnil mošnjo prav tako, kakršno je našel. Ko to vse vkup ni nič zaleglo, je šel do sodnika.

Tja je moral priti tudi skopuh. Prisegel je, ker ga je omamil pohlep po denarju, da je bilo v mošnji 900 srebrnikov in da si je berač sigurno svoje plačilo že vzel. Berač je seveda po svoje trdil, da ni vzel iz mošnje prav nič.

Nato je sodnik razsodil:

»Očividno torej ta mošnja ni prava. Zato bo treba čakati, da se najde prava mošnja, v kateri bo haš 900 srebrnikov.«

Nato je povedal skopuhu: »Vi čakajte, da se bode našla prava mošnja, kajti ta-le ne more biti Vaša!«

Beraču pa je velel: »Ti pa vzemi to mošnjo in jo prinesi še le tedaj, ko se bode kdo našel, ki bo prisegel, da je izgubil tako, v kateri je bilo 900 srebrnikov.«

Hiter odgovor

Učitelj: »Ali mi more kdo povedati primer za to, da je mačka hinavska?«

Tone: »Da, jaz! Mačka je hinavska, ker se včasih izdaja za zajčjo pečenko.«

Za našo deco.

Čarobna lutka.

(Dalje.)

»Dosti, dragi moj«, ga je zavrnila vila. »Da je lutka tako velika, to je za to, ker so se tvoje želje in tvoja zavist povečale. Za sedaj nama je dovolj razgovora.« Na te besede se je s svojo povorko zopet vrnila v sito mišjo luknjico.

Drugega dne je postavil Peter tisto lutko v svoje izložbeno okno. Mnogo ljudi si jo je ogledovalo, ali nihče ni mislil na to, da bi jo kupil.

V tem času se je razvijala zlatarjeva delavnica čimdalje bolj. Načelnik in njegovi znanci so prinesli Antonu toliko dela, da mu je komaj bil kos. Peter je radi tega postal tako nevoščljiv, da ne bi bil mogel na noben način prodati svoje lutke, če ne bi bil Anton nagloma obolel. Tedaj se mu je zavist malo zmanjšala.

Lutko je kupil neki trgovec z jadrji za jadrenice. Obesil jo je nad vrati svoje prodajalne kot znamenje. Tak je bil v stari dobi običaj.

Prav poceni je prišel do lutke. Samo par dinarjev je plačal zanjo. Pa izposloval je pri združnem načelniku, naj priredi slavnost s pojedino v čast Petru Zavidiču, na katero je bil seveda povabljen tudi Peter sam.

Na slavnosti je bil Peter zelo dobre volje. Vse mu je šlo v slast, in to tem bolj, ker je ležal bedni Anton bolan v svoji sobi in ni smel razen zdravil nič drugega zauživati.

Slavnost se je nadaljevala globoko v noč. Peter se je toliko napil, da so ga morali služabniki kakor mrtveca nesti do njegove hiše. Govorilo se je, da so ga ljudje na trgu silno zasmehovali.

Preden završim tole poglavje, vam morem reči, da je Anton kmalu okreval in da ga je načelnik posetil vsak dan. In ko je mogel že pomalo vstajati s postelje, je prispel načelnik s svojo hčerko Elizabeto. To je pripomoglo, da je Anton še hitreje okreval.

Peter pa je imel sedaj še več razloga, da ga je mučila črna zavist.

* * *

III.

Peter je izdajal mnogo denarja, ker je hotel, da bi se o njem govorilo. Da, govorilo se je o njem, ker je bil smešen in so se mu sosodje posmehovali. Oblačil se je po najnovejši modi, ki je bila prav čudna. Okoli vratu je nosil nekak ogromen ovratnik, radi česa je bil videti strašno neumen. Na nogah je imel čevlje s šilastim koncem, nogavice pa so morale biti za vsako nogo različne barve. Navadni in resni ljudje se niso mogli dovolj nasmejati, če so ga srečali na ulici.

Nekoč se je hotel malce voziti po reki. Poklical je čolnarja in je sedel v njegov čoln. Morda veste, da so taki ljudje zelo zavzeti za šale. Drugi čolnarji so marsikaj smešnega iznesli, kar je šlo na Petrov račun. Ko je priplul čoln čez reko, se je Peter začudil, ko je zahteval čolnar za prevoz nerazmerno veliko svoto. Ali ta mu je pojasnil, da velika gospoda, kakor je on, vselej toliko plačuje. Petru je bilo tako laskanje prav po volji, zato je izvelkel mošnjo in je plačal.

Oh, neumnež! Ni čul, kako se mu je čolnar smejal za hrbtom. To je vedno tako: Ljudje, ki se kažejo to, kar niso, so zmerom zasmehovani in prevarani.

Dalje sledi.

Medvedek.

(Povest v slikah.)

49. Pred Miška prileti lastavica.

Ubogi Miško beži kakor znorel, samo da bi bil brž preko praga domače hiše. Toliko se je že upehal, da mora postati. Sede na hlod ter si briše potne srage s čela. Prileti lastavica in mu pošepne, da ga preganja orjak.

50. Še eden prijatelj.

Miško skoči po koncu in se spusti v beg. Naenkrat postoji, ker je zašel. Znašel se je na pašniku. Tukaj se je pasel konj Živko. Miško mu potoži svoje gorje in Živko mu reče: »Miško! Skoči mi na hrbtno! Orjak me ne bo dohitel.«

(Dalje sledi.)

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Preklc. Podpisani Rozman Konrad, posestniški sin, Vodole h. št. 33, p. Sv. Peter niže Maribora, preklicujem vse žalitve in obrekovanja, ki sem jih izrekel na dan 11. septembra 1932 o Antoniji Verlič iz št. Petra niže Maribora in jih obžalujem. Maribor, dne 17. sept. 1932. Rozman Konrad. 1056

Zavarovanje proti požaru in za življenje ter nezgodo posreduje zastopstvo »Feniks«, agentura Pichler, Ptuj, Vošnjakova ul. 1055

Ovčjo volno kupi po najboljši ceni Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1057

Oferja s tremi delavskimi močmi sprejme s 1. novembrom Zenkovič, Pivola 6, Hoče. 1048

Praktični posamezni pouk v strojepisju, stenografiji, knjigovodstvu, korespondenci. Razmnoževanje in strojepisna dela. Svetlobno prerinavanje. Zahtevajte prospekt. — Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 1032

Kupim ječmen po dnevni ceni ali zamenjam proti različni vrsti opeke. Henrik Sarnitz, posestnik pri Sv. Lenartu v Slov. gor. 1030

Hrastove sode po 200 litrov, prama po 50 Din, sekunda po 30 Din, pri tvornici »Zlatorog«, Maribor. 1008

Brezobrestna posojila za odkup dolga, nakup in zidavo podeljuje: »Kreditna Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. Sprejema zastopnike. 980

Trgovskega vajuca, zdravega, dobrega računarja, poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine, sprejme trgovina z mešanim blagom Jos. Farkaš, Sv. Jurij ob Ščavnici. 1037

Ljudska samopomoč

v Mariboru naznanja vsem svojim članom, da se je preselila iz Aleksandrove ceste št. 14 v hišo

Grajski trg št. 7, I. nadstr.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril v Mariboru, Glavni trg 23 (v novi palači pri mestni avtobusni postaji, sadni trg za vozove) 1050

trgovino z elektrotehničnimi potrebščinami.

V zalogi: vsakovrstne žarnice, svetilne priprave, likalniki, kuhinjski aparati, motorji, razen inštalacijski material, žice. — Radioaparati in pritikline.

Z dobrim materijalom, nizkimi cenami in solidno postrežbo si hočem pridobiti Vaše zapanje.

Karol Florjančič

elektrotehnična trgovina, Maribor, Glavni trg 23.

Zopet znižane cene v

Trpinovem Bazarju

v Mariboru, Vetrinjska ulica 15,

**Dobro blago,
zdravo blago,
mnogo blaga**

pridelate, če gnojite z

„Nitrofoskalom - Ruše“

Ozimnim žitom gnojite v jeseni pred setvijo 150-200 kg na 1 k. jutro.

Travnike gnojite z 1051

„apnenim dušikom“

v jeseni ali pozimi 150-200 kg na 1 k. jutro.

Društva sv. Ane

(Marijanske kongregacije za žene) imajo zdaj edini in najboljši pripomoček v molitveniku:

Sveta mati Ana.

Cene od 32 do 52 Din. — Pet različnih vezav.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!